ទស្សនាវដ្ដី លេខ ៦

ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ

ទីចាត់ការ វត្ត[illegible] សង្កាត់លេខ ៦
ភ្នំពេញ

ង 129

ត 129 ង

R-6 10-7-56

មាតិការឿង

. . . . . . វិចារណកថា ទំព័រទី ១

បណ្ឌិតសម-សុខុម . . . ពុទ្ធទស្សនៈ (ត) „ ៦

. . . . . . ដំណើរសាសនា „ ១០

មហាជោង-ទិត . . . . ស្ថានការណ៍នៅសហភាពភូមា „ ១៤

. . . . . . សេចក្ដីរាយការណ៍អំពីប្រជុំនៃ
គណៈកម្មាធិការទីប្រឹក្សាពុទ្ធគយា „ ១៧

ភិក្ខុ អាំ-សួន (ហៅហម) . រចនាវិលាសវាក្យភាសាអង់គ្លេស „ ២១

លោក ពយ-ប៊ុក . . . . រឿងតុក្កតាធ្វើពីទធិជាតិ (ត) „ ២៤

លោកតែ-ផុន . . . . ជ័យប្រាជ្ញ (ត) „ ២៨

លោកសួន-សារិន . . . . បុណ្ណកុមារ (តនឹងចប់) „ ៣១

ដំឡៃជាវ

ក្នុងប្រទេស			ក្រៅប្រទេស		
៦ ខែ	១ ឆ្នាំ	១ ក្បាល	៦ ខែ	១ ឆ្នាំ	១ ក្បាល
៥០៛០០	១០០៛០០	១០៛០០	៦០៛០០	១២០៛០០	១៣៛០០

អ្នកទទួលឡជាវ

សូមផ្ញើចំពោះទៅលោក ម៉ៅ-ម៉ី ធ្វើការនៅក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រុងភ្នំពេញ

ADRESSE: Monsieur Mao-Mey Ministère de L'Intérieur P.Pen -

វិចារណកថា

ព្រះរាជជីវប្រវត្តិនៃសម្តេចព្រះនរោត្តម សីហនុ ឧបយុវរាជ

សម្តេចព្រះនរោត្តម សីហនុ ឧបយុវរាជ អតីតព្រះមហាក្សត្រ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រសូត្រនៅថ្ងៃទី ៣១ តុលា ១៩២២ ។ ព្រះវររាជបិតានៃអង្គ គឺព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូងព្រះបាទនរោត្តម សុរាម្រិត ព្រះមហាក្សត្រប្រទេសកម្ពុជាសព្វថ្ងៃនេះ ព្រះវររាជមាតាគឺសម្តេចព្រះមហាក្សត្រិយានី ស៊ីសុវត្ថិកុសុមៈនារីរតន៍ ។ តាមព្រះរាជក្រសែនៃព្រះវររាជបិតានិងព្រះវររាជជននីនាថ សម្តេចព្រះនរោត្តម សីហនុ ឧបយុវរាជ ជាព្រះរាជទាយាទព្ទោះតពីព្រះមហាក្សត្រខ្មែរដែលកសាងប្រាសាទនៅអង្គរមក ។

សម្តេចទ្រង់កំពុងតែសិក្សាបង្ហើយព្រះវិជ្ជានៅឯវិទ្យាល័យស្ហ៊ស្សឡូ-ឡូបាត់ ស្រាប់តែនៅថ្ងៃទី ២៣ មេសា ១៩៤១ ព្រះអង្គបានត្រូវគេអញ្ជើញឲ្យយាងមកសោយរាជ្យ តពីព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង ព្រះបាទស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស ជាព្រះរាជអយ្យកោរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ទទួលនូវព្រះរាជាភិសេកនៅថ្ងៃទី ២៨ តុលា ក្នុងឆ្នាំដដែល ។

នៅពេលចប់សង្គ្រាមលោកលើកទី ២ ព្រះបាទនរោត្តម សីហនុ បានទ្រង់ប្រទានច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញខាងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនិងសេរីភាព ដល់ប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គ (ថ្ងៃទី ៦ ឧសភា ១៩៤៦) ។ ព្រះអង្គបានបំពេញព្រះរាជករណីយកិច្ចយ៉ាងលំបាក ប៉ុន្តែជាករណីយកិច្ចប្រកបដោយសេរីជោគជ័យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺបានទទួលពីប្រទេសបារាំង នូវឯករាជ្យពេញលេញជូនដល់ប្រទេសរបស់ព្រះអង្គ ដែលកាលពីពេលមុនជាប្រទេសនៅក្នុងអាណាព្យាបាលបារាំង ដោយឥតមានសម្រក់ឈាម ១ តក់នឹងមិនធ្វើឲ្យខូចមិត្តភាព

ពីបារាំងផង ។ ព្រះអង្គសម្រេចបានឯករាជ្យនេះ ក្រោយព្រះរាជពលិកម្មអស់រយៈពេល ៨ ឆ្នាំ គឺព្រះអង្គទ្រង់ទាមទារបន្តិចម្ដងៗ ជាប់ជាប់ឥតមានបន្ធូរបន្ថយឡើយ ។

ប្រទេសបារាំងបានលះបង់កិច្ចការអាណាព្យាបាលរបស់ខ្លួន កាលពីថ្ងៃទី ៧ មករា ១៩៤៦ ហើយបានទទួលស្គាល់ឯករាជ្យប្រទេសកម្ពុជាទុកជាសមាគតរដ្ឋក្នុងសហភាពបារាំង កាលពីថ្ងៃទី ៨ វិច្ឆិកា ១៩៤៩ ។ ប៉ុន្តែប្រទេសបារាំងនៅអភិរក្សទុកនូវសមត្ថកិច្ចជាច្រើន ដែលនាំឲ្យមានសេចក្ដីសង្ស័យពីបទឯករាជ្យដ៏ពិតប្រាកដ ។ ព្រះបាទនរោត្ដម សីហនុ កាលដែលទ្រង់កាន់ដំណែងជានាយករដ្ឋមន្ត្រី (ថ្ងៃទី១៥ មិថុនា១៩៥២) ក៏បានទ្រង់ចាប់ផ្ដើមជាមួយប្រទេសបារាំង នូវកិច្ចចរចាដ៏យ៉ាងរន្ធឹងរន្ធាវហៅថា «ព្រះរាជពលិកម្ម» ហើយក្រោយសម័យប្រកបដោយក្ដីតានតឹងយ៉ាងខ្លាំង ទើបទ្រង់បានសម្រេចដល់នូវជោគជ័យបរិបូណ៌ គឺថានៅពេលចំណានឆ្នាំ ១៩៥៣ ប្រទេសបារាំងបានប្រគល់ជូនដល់ព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជា នូវអំណាចទាំងប៉ុន្មានដែលខ្លួនក្ដាប់ទុកនោះ ។

កិច្ចព្រមព្រៀងឯហ្សឺណែវ (កក្កដា ១៩៥៤) ពង្រីកឯករាជ្យខ្មែរ ព្រមទាំងបាននាំមកជូនប្រទេសវិញ នូវសន្តិភាពនិងសន្តិសុខ ។ ក្នុងរយៈកាលជាបន្ទោះ ពួកឥស្សរៈបានស្ងប់សាបសូន្យស្ទើរតែទាំងអស់ ដោយការសុំចុះចូលមេធំៗ នៃពួកទខ្មាមជាតិនិយមទាំងឡាយ ។

សម្ដេចបានទ្រង់សន្យាឲ្យរាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គជំនុំជំរះកាត់សេចក្ដីរូបព្រះអង្គចុះ នៅអវសានកាលនៃព្រះរាជបេសកកម្ម ដើម្បីឯករាជ្យនេះ ។ ព្រះអង្គបានទ្រង់គោរពសេចក្ដីសន្យារបស់ព្រះអង្គមែន បានជាមានធ្វើប្រជាមតិកាលពីថ្ងៃទី ៧ ខែកុម្ភៈ ១៩៥៥

ហើយព្រះអង្គបានទ្រង់ទទួលឆ្នោតចំនួន ៩២៥៨១២ យល់ព្រម ឯឆ្នោតជំទាស់មាន ១.៨៣៤ តែប៉ុណ្ណោះ ។

នៅកណ្ដាលសេរីជោគជ័យដ៏ឧត្ដមនេះ ព្រះបាទនរោត្តមសីហនុទ្រង់ដាក់រាជសម្បត្តិត្យាគ (៣ មីនា ១៩៥៥) ។ ក្នុងព្រះរាជសុន្ទរកថាដែលទ្រង់បានថ្លែងនៅឯក្រុងញូវ-ដែលហ៊ីនៅចំពោះមុខលោកស្រីនេប្រាវដ្ឋមន្ត្រីទី ១ នៃប្រទេសឥណ្ឌា ព្រះអង្គបង្ហាញនូវហេតុទាំងឡាយនៃព្រះរាជការយវិការដែលទ្រង់មិនបានប្រុងទុកនេះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា: ព្រះអង្គត្រូវបំពេញករណីយកិច្ចមួយទៀត គឺកសាងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យដ៏បរិសុទ្ធ និងបំបាត់មិនឲ្យក្រុមអភិជនដ៏តូចមួយជិះជាន់រាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គ ។ សម្ដេចទ្រង់មានព្រះរាជបន្ទូលថែមទៀតថា: ដែលព្រះអង្គទ្រង់ស្ថិតនៅក្នុងឋានៈជាព្រះមហាក្សត្រ ព្រះ ព្រះអង្គទ្រង់នៅជាប់តែមួយកន្លែងរកបំពេញកិច្ចការអ្វីៗបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ចប់ព្រះរាជសុន្ទរកថាដោយមានព្រះបន្ទូលថា: ព្រះអង្គលះបង់រាជបល្ល័ង្កដើម្បីបំរើប្រជារាស្ត្រឲ្យបានសព្វគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។

ព្រះរាជករណីយកិច្ចជាប្រថមគឺប្រមូលផ្ដុំប្រជារាស្ត្រខ្មែរ ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអយុត្តិធម៌ខាងសង្គម ប្រឆាំងនឹងការស៊ីសំណូក ហើយនឹងការកាន់អំណាចផ្ដាច់ការ ។ ព្រះអង្គបានទ្រង់ជួយបង្កើត « សង្គមរាស្ត្រនិយម » ដែលប្រមូលឲ្យមានសមាជិកប្រហែល ៥០០.០០០ នាក់ ហើយបានសំឡេង ៨២ % (ព្រមទាំងមានតំណាងរាស្ត្រទាំងអស់នៅរដ្ឋសភា) នៅសម័យបោះឆ្នោតកាលពីថ្ងៃទី ១១ កញ្ញា ១៩៥៥ ។

កាលដែលទ្រង់ឡើងកាន់អំណាច កាលពីថ្ងៃទី ៣ តុលា ១៩៥៥ ជាមួយក្រុមមួយប្រកបដោយឥស្សរជននៅក្មេងៗ ប៉ុន្តែមានឥទ្ធិពល សម្ដេចព្រះនរោត្តមសីហនុ ឧបយុ-

រាជ ក្នុងរយៈពេលតែ ៣ ខែ ទ្រង់បានធ្វើឲ្យសម្រេចពិតប្រាកដ នូវកិច្ចការដ៏សម្បើមគឺកែប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បង្កើតឲ្យមានសមាជជាតិ សភាខេត្រ ដែលមានអំណាចយ៉ាងទូលំទូលាយ ផែនការពីរឆ្នាំសម្រាប់ប្រទេស ។ល។

កាលពីថ្ងៃទី ៣១ ធ្នូ ១៩៥៥ដទៃពីសមាជជាតិ សម្តេចបានត្រូវគេជ្រើសតាំងឯក-ឆន្ទថ្វាយឋានៈជាប្រធាននៃសង្គមរាស្ត្រនិយម ។

តាំងពីសម័យនោះមក សម្តេចមិនបានត្រួតត្រាប្រទេសកម្ពុជាទេ ព្រះអង្គគ្រាន់តែធ្វើជាអ្នកដឹកនាំខាងផ្លូវនយោបាយតែប៉ុណ្ណោះ ។ កិច្ចអន្តរាគមរបស់ព្រះអង្គក្នុងសមាជផ្សេងៗមានសភាពដ៏ល្បីល្បាញ ។ គឺដោយអាស្រ័យព្រះរាជបញ្ញារបស់ព្រះអង្គនេះហើយ បានជាអព្យាក្រិតភាពប្រទេសខ្មែរ (តុល្យភាពយ៉ាងម៉ាំមួនខាងលិចនិងខាងកើត) ត្រឡប់ទៅជាមូលដ្ឋានដ៏រឹងប៉ឹងឥតកម្រើក នៃអាកប្បកិរិយារបស់រដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយបន្ទាប់ៗមក ដោយរួបរួមជាមួយប្រជារាស្ត្រទាំងមូល ។ ព្រះអង្គបានបញ្ចូលប្រទេសកម្ពុជានៅក្នុងអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ ព្រះអង្គបានទ្រង់ធ្វើព្រះរាជដំណើរទៅក្រុងតូក្យូ ក្រុងម៉ានីល ក្រុងប៉េកាំង ដែលក្នុងទីនោះៗ មិត្តភាពក្នុងសម័យបុរាណដែលបាត់បង់យូរណាស់មកហើយត្រូវព្រះអង្គធ្វើឲ្យកើតមានឡើងវិញ ព្រមទាំងព្រះអង្គបានទ្រង់ធ្វើឲ្យមានការប្រ-ស្រ័យទាក់ទងខាងសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយប្រយោជន៍ធំ ។ ឥឡូវនេះសម្តេចព្រះអង្គទ្រង់ស្តេចយាងទៅកាន់ក្រុង ម៉ាឌ្រិត (អេស្ប៉ាញ) ក្រុងវ៉ារស្សូវី (ប៉ូឡូញ) ប្រាគ (ចេកូស្លូវ៉ាគី) និងក្រុងម៉ូស្គូ (សហភាពសូវៀត) ជាព្រះរាជដំណាងនៃព្រះករុណាជាម្ចាស់ជីវិតលើត្បូងនិងប្រជាជាតិ ។ ដោយសារតែព្រះអង្គ ទើបប្រទេសកម្ពុជាចាប់ពីពេលនេះទៅបានស្ថិតនៅលើឆាកអន្តរជាតិបាន

ជាអតីតសិស្សនៃសាលាទ័ពសេះនិងខាងទ័ពរថក្រោះជា «សូមូរ» សម្ដេចទ្រង់ជាឧត្ដមសេនីយឯកនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ដែលព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើជាមេបញ្ជាជាច្រើនលើកនាសមរភូមិ កាលទ្រង់នៅជាព្រះមហាក្សត្រនិងជាអធិមេបញ្ជាការ ។

ព្រះអង្គបានទ្រង់ប្រយុទ្ធកងទិសខាងជើងតនឹងពួកខ្មាំង នៅដំណាច់ឆ្នាំ ១៩៥៣ ប្រឆាំងនឹងកងកំឡាំងបរទេសជាសត្រូវក្បែរបាត់ដំបង (ប្រតិបត្តិការសាមគ្គី) កាលពីក្នុងខែធ្នូ ១៩៥៣ ព្រមទាំងក្នុងតំបន់ស្ទឹងត្រែងនឹងក្រចេះ ។

សម្ដេចទ្រង់មានព្រះចរិតជាអ្នកអត់ឱនទោស មានសេចក្ដីគួរសម មានព្រះហឫទ័យរីករាយ មានព្រះរាជហឫទ័យល្អចំពោះអ្នកក្រីក្រ ព្រមទាំងមានព្រះរាជហឫទ័យស្មោះត្រង់ជាយ៉ាងក្រៃលែង ។ ដោយអាស្រ័យគុណសម្បត្តិនៃព្រះរាជហឫទ័យយ៉ាងដូច្នេះហើយ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ជាទីស្នេហានៃប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គ និងជាទីរាប់អាននៃបរទេសជាច្រើន ។

ម្យ៉ាងទៀត គេតែងដឹងថាសម្ដេចជាអ្នកនិពន្ធបទភ្លេងដ៏ឆើត ហើយមានទំនុកភ្លេងរបស់ទ្រង់ជាច្រើនបានត្រូវលេងឯបរទេសផង មិនតែប៉ុណ្ណោះសម្ដេចទ្រង់ជាអ្នកជិះសេះយ៉ាងប៉ិនប្រសប់ ព្រមទាំងប្រព្រឹត្តជីវភាពជាសាមញ្ញ ។

ពុទ្ធទស្សនៈ (ត)

២– ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ចៈ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់បរិយាយថាៈ តណ្ហា គឺសេចក្តីប្រាថ្នា របស់ណាដែលធ្វើឲ្យមានការកើតទៀតប្រឡូកប្រឡំដោយអំណាចនៃសេចក្តីរីករាយក្នុងអារម្មណ៍នោះ ៗ ។ តណ្ហានោះដូចម្តេចខ្លះ? គឺ កាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។

អធិប្បាយថាៈ តណ្ហា គឺសេចក្តីចង់បានឬសេចក្តីរេចតាកយ៉ាងស្រពន់ , ខ្វល់ខ្វាយក្នុងផ្លូវដែលឲ្យបានសមតាមបំណង ៖

– កាមតណ្ហា គឺសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងរូបឬរបស់ ឬសេចក្តីសុខសម្បូណ៌នឹងសេចក្តីពេញចិត្តរបស់ខ្លួន ដែលនៅមិនទាន់បាន នឹងសេចក្តីវង្វេងវិលវល់ក្នុងរបស់នោះ ៗ ដែល

ខ្លួនបានហើយ ។

– ភវតណ្ហា គឺសេចក្ដីប្រាថ្នាក្នុងភពដែលខ្លួនកើត ដោយអំណាចសេចក្ដីអាល័យ នឹងសេចក្ដីប្រាថ្នាចង់កើតក្នុងភពតទៅ ; សេចក្ដីប្រាថ្នាជានេះជានោះ ក៏សង្គ្រោះចូលក្នុងប្រភេទនេះដែរ ។

– វិភវតណ្ហា សេចក្ដីប្រាថ្នានូវភពដទៃ គឺមិនចង់នៅក្នុងភពដែលកើត (ចង់ចុតិចាកភពនោះៗ) ដោយសេចក្ដីនឿយណាយ ; នឹងសេចក្ដីប្រាថ្នាចង់ឲ្យរលត់សូន្យក្នុងភពនោះមិនចង់កើតតទៅទៀត ; សេចក្ដីមិនប្រាថ្នានេះជានោះក៏សង្គ្រោះចូលក្នុងប្រភេទនេះដែរ ។

៣– ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់បរិយាយថា: សេចក្ដីរលត់ដោយមិនសេសសល់នៃតណ្ហា គឺការបណ្ដាលចុះនូវតណ្ហា ការដាក់ចុះនូវតណ្ហា ការលះលែងនូវតណ្ហា ។

អធិប្បាយថា: កាលបើដឹងហើយថា តណ្ហាជាហេតុនៃសេចក្ដីទុក្ខគប្បីលះបង់នូវតណ្ហាចេញឲ្យអស់រលីង ទើបសេចក្ដីទុក្ខរលត់ទៅបាន ។

៤– ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច ព្រះពុទ្ធបរមគ្រូជាម្ចាស់ទ្រង់បរិយាយថា: សេចក្ដីបដិបត្តិដើម្បីសេចក្ដីរលត់ទុក្ខនោះដោយផ្លូវមានអង្គ ៨ ជាគ្រឿងឲ្យប្រចាកកិលេសដែលជាសត្រូវ៖

១– សម្មាទិដ្ឋិ, ២– សម្មាសង្កប្ប,

៣– សម្មាវាចា, ៤– សម្មាកម្មន្ត,

៥– សម្មាអាជីវ, ៦– សម្មាវាយាម,

៧– សម្មាសតិ ,   ៨– សម្មាសមាធិ ។

ផ្លូវមានអង្គ ៨ ដែលពោលក្នុងទីនេះហៅតាមភាសាមគធថា «អដ្ឋង្គិកមគ្គ» (សរសេរក្លាយជាអក្សរខ្មែរថា: «អដ្ឋង្គិកមគ្គ») ឬតាមសព្ទភាសាសំស្ក្រឹតថា «អស្ដាង្គិកមគ្គ» (សរសេរក្លាយជាអក្សរភាសាខ្មែរថា: «អស្ដាង្គិកមគ្រ») មានអធិប្បាយពន្យល់ចេញទៅទៀតដូចតទៅនេះ

១– សម្មាទិដ្ឋិ ប្រែថា ការយល់ឃើញត្រូវដោយត្រង់ បានដល់សេចក្ដីយល់ឃើញត្រូវតាមគន្លងធម៌គ្រប់ប្រការ ។ តាមអដ្ឋកថាថា: បានដល់ការឃើញផលល្អនិងផលអាក្រក់ តែងកើតឡើងព្រោះតែកម្ម គឺយើងធ្វើល្អបានល្អ ធ្វើអាក្រក់បានអាក្រក់ ។ មានជនពួកខ្លះយល់ឃើញថា «ការធ្វើល្អ. អាក្រក់នោះ នៅវេលាដែលទឹងឲ្យផល ក៏ព្រោះតែមានបុគ្គលឃើញ, បើធ្វើអំពើអាក្រក់ហើយបិទបាំងមិនឲ្យបុគ្គលដទៃដឹងក៏ឈ្មោះថាអាចបានផលល្អឬក៏មិនទទួលផលអាក្រក់សូម្បីបន្តិចបន្តួចឡើយ» ម្ល៉ោះហើយក៏នាំគ្នាប្រព្រឹត្តកន្លង សូម្បីមនុស្សដែលធ្លាប់ប្រព្រឹត្តល្អ អំពីដើមមកក៏ដោយកាលបើគេឃោសនាយ៉ាងនេះ ក៏ប្រព្រឹត្តតាមបុគ្គលដែលឃោសនានោះ តែបុគ្គលដែលមានអំណាចបុណ្យវាសនា មិនដឹងមិនឮមិនយល់តាម ឬមិនពេញចិត្តក៏អាចត្រិះរិះឲ្យជំនាញក្នុងខ្លួនបាន ។ បុគ្គលដែលយល់ឃើញដូចខាងលើនេះ រាប់ថា:ជាអ្នកមានសេចក្ដីយល់ខុសដោយពិត ។

២– សម្មាសង្កប្ប ប្រែថាដំរិះត្រូវគឺមិនត្រិះរិះស្វែងរកសេចក្ដីសុខសម្រាន្តនិងសេចក្ដីរីករាយក្នុងផ្លូវខុស , មិនត្រិះរិះប្រកបដោយការចង់ព្យាបាទ ។

៣– សម្មាវាចា ប្រែថាវាចាត្រូវបានដល់វចីសុចរិត ៤ ប្រការគឺ មិននិយាយពាក្យកុហក ១ , មិននិយាយពាក្យញុះញង់សឹកសៀត ១ , មិននិយាយពាក្យចាក់ដោត ១ , មិន

និយាយពាក្យរោយកយឥតប្រយោជន៍១, ។ បណ្ដាការនិយាយមិនត្រូវតាមសេចក្ដីពិតគ្រប់ស្ថាននេះ ចាត់ថាជា « មុសាវាទ » ។ ការនិយាយញុះញង់បុគ្គលទាំងសងខាងឬបុគ្គលច្រើនគ្នាឲ្យបែកសាមគ្គីគ្នា ឲ្យទាស់ខ្វែងខុសចិត្តគ្នា ឲ្យទាស់ទែងដល់គ្នានឹងគ្នា ចាត់ថាជា « បិសុណាវាទ » ។ ការនិយាយអុជអាលគេដោយការស្បថស្បែរហូតដល់ការជុតជាលចាក់រុក នឹងនិន្ទា ចាត់ថាជា « ផរុសវាទ » ។ ការនិយាយរោយកយមិនមានសារៈចាត់ថាជា « សម្ផប្បលាបៈ » ។

៤– សម្មាកម្មន្ត ប្រែថាការងារត្រូវ បានដល់កាយសុចរិត ៣ ប្រការគឺ មិនសម្លាប់សត្វ ១, មិនលួចទ្រព្យគេ ១, មិនប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម ១, ។

រឿងមិនសម្លាប់សត្វ ជាបញ្ហាធ្លាប់មានមកតាំងពីសម័យពុទ្ធកាល, គឺតែងមានអ្នកខ្លះសួរថា: ចុះបើមិនសម្លាប់សត្វបានអ្វីធ្វើជាអាហារ; នៅមានជនមួយពួកទៀតសឹងមានសេចក្ដីប្រាថ្នាឲ្យដឹងជាក់ច្បាស់ ហើយសំដែងសេចក្ដីយល់ឃើញថា បើពិនិត្យពិច័យក្នុងខហាមមិនឲ្យសម្លាប់សត្វនេះគួរតែហាមមិនឲ្យបរិភោគសាច់សត្វជាដាច់ខាត ។ ទេវទត្តដែលបែកចេញចាកគណពុទ្ធសាវក ក៏ព្រោះតែមានទិដ្ឋិយល់យ៉ាងនេះឯង ។

ខ្ញុំយល់យ៉ាងជាក់ស្ដែង ក្នុងរឿងហាមមិនឲ្យសម្លាប់សត្វនេះ; ជនភាគច្រើននៅមិនទាន់ចូលចិត្តស៊ប់ថា: ព្រះពុទ្ធទ្រង់មានព្រះបំណងដូចម្ដេចនោះនៅឡើយ, ចំណែកខដែលថា: ព្រះអង្គទ្រង់មានមេត្តាដល់សត្វទាំងឡាយទើបព្រះអង្គទ្រង់ហាមដូច្នោះ ខ្ញុំចូលចិត្តថា: ព្រះអង្គទ្រង់បំណងដល់ការសម្លាប់សត្វ ដើម្បីបូជាយញ្ញសែនព្រេនដល់ទេវតាតាមទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍នោះច្រើនជាងការសម្លាប់សត្វដើម្បីជាភក្សាហារដល់មនុស្ស; ការសម្លាប់សត្វសែនទេវតា ធ្វើឲ្យសត្វដែលធ្វើគុណប្រយោជន៍ដល់មនុស្សត្រូវទទួលអន្តរាយជីវិតជាច្រើន ដោយប្រថ្នាផលល្អដោយប្រការទាំងពួង ។ (នៅមានត)

ដំណឹងសាសនា

(គ)

១៩៥– នៅថ្ងៃទីបំផុតបុណ្យ វេលាថ្ងៃរសៀលមានធ្វើពិធីនិមន្តព្រះសង្ឃបិណ្ឌបាត ។ (រឿងបិណ្ឌបាតថ្ងៃរសៀលនេះ ប្រាកដជាមានអស់លោកខ្លះឆ្ងល់ថា ម្តេចបានជាព្រះសង្ឃទៅបិណ្ឌបាតថ្ងៃរសៀល ។ រឿងនេះពិតដូចឆ្ងល់មែន (តែព្រះសង្ឃដែលនិមន្តទៅនោះមិនមានត្រូវការទទួលយកទេយ្យវត្ថុនោះ ៗ ដោយផ្ទាល់ដៃខ្លួនឯងទេ គ្រាន់តែនិមន្តដើរបង្ហាញអង្គប៉ុណ្ណោះ, ឯវត្ថុសព្វយ៉ាង ស្រេចហើយតែកប្បិយការកៈដែលកាន់ល្អីកញ្ជើរដើរតាមក្រោយឯណោះ) ៗ ការធ្វើបុណ្យដាក់បាត្រនេះសោតក៏ផ្សេងដោយឡែកទៅទៀត មិនមែនដាក់បាយសម្លដូចធម្មតានោះទេ គឺឧបាសក-សិកាចំណុះជើងវត្តឬពាណិជ្ជករដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាចែកគ្នាជាក្រុមជាពួកដារទេយ្យវត្ថុផ្សេងៗ មានស្បង់ចីពរ, ធ្លុលចានបាន់តែងតែស្ករ, អង្ករត្រីងៀតក្ដួយ បាត្រនិងគ្រឿងសក្ខុបករណ៍ផ្សេង ៗ ជាដើម ។ ក្រុមខ្លះមានធ្វើសលាកឲ្យព្រះសង្ឃចាប់ ដោយទេយ្យវត្ថុមានមុខផ្សេងគ្នា ។ ការដារទេយ្យវត្ថុនេះ ក្នុងក្រុមមួយ ៗ ត្រូវដារឲ្យគ្រប់ចំនួនភិក្ខុសង្ឃដែលនិមន្តមក ។ នៅទីបុណ្យខ្លះមាននិមន្តភិក្ខុសង្ឃដល់ទៅ២០០អង្គឬ១.០០០អង្គឬក៏៦០-៧០អង្គ តាមបុណ្យធំ-តូច ។ លុះដល់កាលវេលាហើយ ពួកពុទ្ធសាសនិកទាំងនោះក៏សំអិតសំអាងខ្លួនយ៉ាងរៀបរយបុះបែប ហើយនាំយកនូវទេយ្យវត្ថុនោះ ៗ ដែលគេកំណត់ទុក ។ នៅទីនោះគណៈកម្មការក៏រៀបចំដំកល់ទេយ្យវត្ថុដ៏វិចិត្រ ដែល

តម្រៀបជាជួរ ៗ សង្កាត់ផ្លូវជាក្រុម-សង្កាត់ តាំងពីលានព្រះចេតិយរហូតមកបំរុងប្រគេនព្រះសង្ឃ ៗ ចំណែកឯព្រះសង្ឃវិញក្នុងមួយអង្គ ៗ ត្រូវឲ្យមានកប្បិការកៈម្នាក់ ឬពីរនាក់ កាន់កូនកញ្ជើឬកញ្ជើរដើរតាមក្រោយ ដើម្បីទទួលយកនូវទេយ្យវត្ថុនោះ ៗ ៗ រួមទេយ្យទានទាំងអស់ទៅ បើគិតជាសាច់ប្រាក់វិញ ក្នុងមួយអង្គ ៗ ត្រូវបានប្រហែល១០០ឬ១៥០ក្យាត ៗ ពិធីបុណ្យបិណ្ឌបាតនេះ បើតាមសព្ទភូមាថា «ស្វង់វ័ន់សេង» ប្រែថា «បិណ្ឌបាតវត្ថុស្រស់,» គឺរបស់ទាំងអស់សុទ្ធតែជារបស់ស្រស់នៅមិនទាន់ចំអិន ៗ (តែបើតាមសំនួរខ្មែរ បែបជាស្រៅបន្តិចហើយ) ៗ

១ទី៦ – ក្នុងថ្ងៃដដែលនោះ (ថ្ងៃទីបំផុតបុណ្យ) នាកាលចប់ពិធីដាក់បាត្រហើយ គណៈកម្មការក៏ផ្តើមធ្វើពិធីផ្សៀងឆ្នោត មានឃោសនាប្រកាសដល់ជនទូទៅដែលមានសន្លឹកឆ្នោតឲ្យមកជួបជុំគ្នា ៗ ពិធីបើកការផ្សៀងឆ្នោតនេះ គេជ្រើសរើសរកកុមារីដែលមានអាយុ១៤-១៥ឆ្នាំ ៥ឬ៦នាក់ តម្រូវទិញលេខឆ្នោតដែលមានប៉ុន្មាន ៗ ខ្ទង់នោះ ឲ្យប្រដាប់គ្រឿងអលង្ការយ៉ាងហ៊ុំហាគួរឲ្យចាប់ចិត្ត ដែលតាមពិនិត្យមើលទៅសំលៀកបំពាក់នៃកុមារីទាំងនោះ ទោះសំពត់ស្បៃក្តី អាវក្តី ស្បែកជើងក្តី សុទ្ធតែជារបស់ដែលកើតមានឡើងក្នុងប្រទេសភូមា ដោយស្នាដៃជនជាតិភូមាពិត ៗ មិនឃើញមានតែងចោតឬអាវរិប ដែលក្លាយចេញមកពីសីលធម៌របស់អឺរុបឡើយ, ដើម្បីឲ្យមករើប្រអប់បញ្ចូលលេខឆ្នោត ៗ ប្រអប់នោះ មានសណ្ឋានមូលទ្រវែង, មានដៃរវៃដូចជារហ័តមានចោះប្រហោងប្រហែល២-៣សង់ទីម៉ែត្រ លុមតែដាក់ឈើជុំលេខទៅខាងក្នុង បានទីងគួរដល់ការរំឡៀតចេញមកក្រៅបាននៃជុំលេខនោះផង ៗ ក្នុងខណៈដែលដល់ពេលហើយគណៈកម្មការក៏កំណត់សម្រេចតាមទំនៀមសនសព្ទថា មួយ-ពីរ-បី ដើម្បីឲ្យ

កុមារីទាំងនោះវៃប្រអប់ព្រម ៗ គ្នា ក្នុងកាលដែលផុំលេខខាងក្នុងចេញមកតាមលំដាប់ខ្លួនហើយ គេក៏តម្រៀបផ្ដុំលេខនោះតាមលំដាប់តាំងពីគូទី១ ដល់គូទី៥-៦ ព្រោះប្រអប់វៃនោះ ៗ មានរៀបជាលំដាប់លំដោយ ៗ គឺកុមារម្នាក់កាន់ប្រអប់វៃមួយ ៗ ហើយក៏ប្រកាសនូវចំនួនលេខនោះមានទុ:គ្បាសនស័ព្ទផ្ទង់ជាពីរដង ៗ ការធ្វើបែបនេះដរាបដល់អស់ចំនួនមុខវត្ថុ ៗ បណ្ដាជនទាំងនោះ ជនរូបណាដែលបានលទ្ធផលរង្វាន់ទី១ តាមទំនៀមកូងា ជនរូបនោះ ត្រូវតែនិមន្តព្រះសង្ឃវត្តនោះ៤-៥អង្គដែលមានលោកគ្រូចៅអធិការជាប្រមុខ នឹងនិមន្តព្រះពុទ្ធបដិមាករមួយអង្គក្នុងវត្តនោះ ទៅកាន់ផ្ទះរបស់ខ្លួនដើម្បីប្រគេនភត្តមួយពេល នៅថ្ងៃណាមួយ ។ ឯការដែលមកដង្ហែរយកព្រះពុទ្ធរូបឬព្រះសង្ឃទៅកាន់ផ្ទះនោះ ក៏មានចាត់ក្បួនដែរ គឺមានក្មេងតូចជ្រួមមួយវង់នឹងជនប្រុស-ស្រីមកដង្ហែរពីវត្តយកទៅ ៗ លុះព្រះសង្ឃធ្វើភត្តរួច ក៏និមន្តព្រះពុទ្ធរូបត្រឡប់មកកាន់អារាមវិញ មានចាត់ក្បួនដូចដែលកាលហែរយកទៅដែរ ។

ពិធីបុណ្យនេះ តាមការសាកសួរនឹងពិនិត្យទៅ ឃើញថាក្នុងមួយលើក ៗ សល់បច្ច័យ (ប្រាក់) សម្រាប់ជួសជុលព្រះចេតិយឬពុទ្ធាគារចំនួន៥០០០ ឬ ៦០០០ក្បាត, ព្រោះមុននឹងបោះសន្លឹកឆ្នោតលក់នោះ គេបានគិតគូបូកប៉ាន់ដាក់នាយ-អាយដឹងចំនួនហើយស្រេច ទើបគេលៃបោះសន្លឹកឆ្នោត ។

អធិប្បាយមកនេះ មិនបានជាពិស្ដារណាប់ណាទេ ដោយកាត់ប្រួតយ៉ាសេចក្ដីណា ៗ ដែលមិនជាការចាំបាច់, សូមមេត្តាត្រិះរិះដោយខ្លួនឯងផងទៀតចុះ ។

ទី២– ពិធីបុណ្យប្រហាំឆ្នាំ ក្នុងប្រទេសសៀម

បុណ្យនេះ ក៏មានមូលហេតុតែមួយដូចគ្នានឹងបុណ្យនៅប្រទេសភូមាដែរ គឺដើម្បីប្រមូលបច្ច័យបំរុងជួសជុលទីសានទីសេនាសនៈសម្រាប់ព្រះសង្ឃគង់សិក្សារៀនសូត្រ ៗ

តាមភាសាសៀមថា "ង៉ានប្រចាំពី" ប្រែថា "បុណ្យប្រចាំឆ្នាំ" ។ ពិធីបុណ្យនេះសន្សឹម ថា គង់មានអស់លោកជាច្រើនរូបបានដឹងជ្រាបដោយជាក់លាក់ ។ ម្ល៉ោះហើយសូមអធិប្បាយប្លួត ៗ ចាប់យកតែគ្រាន់ហេតុធំ ៗ មកតែម្តង ។ នៅប្រទេសសៀមរបៀបធ្វើពិធីបុណ្យនេះ មានការប្លែកពីប្រទេសកម្ពុជាច្រើន ។ មានបោះសន្ទឹកកម្មវិធីផ្សាយជាមុនដូចគ្នាដែរ, តែក្នុងវេលាមុនថ្ងៃចូលបុណ្យ ចំនួនមួយសប្តាហ៍ ឬក៏លើសបន្តិចបន្តួច ពពួកជនអ្នកលក់ដូរម្ហូបម្ហា, គ្រឿងប្រដាប់ផ្សេង ៗ និងពួកអ្នកលក់ប្រដាប់កីឡា ឬអ្នកដែលមានប្រដាប់កីឡាជួលឲ្យអ្នកដែលទៅមើលបុណ្យនោះ ៗ ជិះលេងឬវង់ល្បែងផ្សេង ៗ ទៀត នាំគ្នាសស្រោកសស្រាំចូលទៅរកគណៈកម្មការបុណ្យដើម្បីទិញក្រឡាដីធ្វើជាបន្ទប់លក់ដូរទំនិញផ្សេង ៗ ។ ឯការរើសក្រឡាដីវត្តលក់នោះស្រេចហើយ តែគណៈកម្មការគេជំនុំគ្នាថាត្រូវលក់មួយម៉ែត្រក្រឡាថ្លៃប៉ុន្មាន ៗ ។ ចំពោះល្ខោនយីកេនិងរូបភាពយន្ត គណៈកម្មការបានទៅជួលមៅដោយខ្លួនឯង ឲ្យមកលេងក្នុងរោងគាលដែលបានកំណត់ទុក ហើយកសាងរោងត្រឹមត្រូវសម្រាប់ល្ខោន-កុននោះ ៗ ដើម្បីលក់បណ្ណយកប្រាក់ដាក់ទុកសម្រាប់វត្តដែលសល់ពីតម្លៃថ្លៃល្ខោន-កុននោះ ៗ ។ ជួនកាល មានពុទ្ធមាមកជនខ្លះ មានសទ្ធាជ្រះថ្លានាំយករូបភាពយន្តរបស់ខ្លួនទៅបញ្ចាំងចាប់ក្នុងកុសលក្នុងពិធីបុណ្យនោះ ។ នៅក្នុងព្រះវិហារឬរោង ។ ប្រាសាទដែលមានព្រះពុទ្ធបដិមាករធំ-តូច ដំកល់ទុកជាទីសក្ការបូជានោះ គេក៏រៀបប្រដាប់តាក់តែងៈលេចក្បាច់ដោយភ្លើងអគ្គិសនីដែលជាទីគួរពិតពិលរមិលមើលយ៉ាងក្រៃលែង ព្រោះនៅទីនោះប្រជាជនដែលទៅមើលបុណ្យទាំងប៉ុន្មាន ត្រូវតែទិញធូប-ទៀន, ក៏ផ្កានិងមាសសន្លឹកដែលគណៈកម្មការបានចាត់ដាក់លក់តាមតុ ៗ ដើម្បីយកទៅដុតឬបិទបូជាចំពោះព្រះពុទ្ធបដិមាករ ៗ

(នៅមានត)

ស្ថានការណ៍នៅសហភាពភូមា (ត)

នៅទីបូជនីយដ្ឋានទីមួយៗ ទោះបីនៅកណ្ដាលទីក្រុងក្ដី, ក្នុងស្រុកនិគមជនបទក្ដី គេតែងឃើញមនុស្សម្នាមហាជនសញ្ចរទៅមកអ៊ឹងអាប់កុះករពុំដែលដាច់ ហាក់ដូចជាបបួលគ្នាទៅបុណ្យកឋិន បុណ្យផ្កា ឬក៏ពិធីបុណ្យអ្វីផ្សេងៗដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ទីកន្លែងណាជាទីប្រជុំកុះករដោយមហាជន គេបួលចិត្តស្ថាបនាបូជនីយដ្ឋានផ្សេងៗត្រង់កន្លែងនោះ ព្រោះគេយល់ថា « គ្មានស្ថានអ្វីវិសេសវិសាលជាងបូជនីយដ្ឋាននានាទេ បូជនីយដ្ឋាននេះហើយជាតម្លៃថ្លៃថ្នូររបស់ប្រទេសជាតិជាកិត្តិយស ដ៏ឧត្ដមរបស់ប្រទេស ឬក៏ជាសិរីសួស្ដីជោគជ័យមង្គលយ៉ាងធ្ងើម នឹងជាដួងចៃរបស់ប្រជាជនផង ។

៣– ភាសាជាតិ, អក្សរសាស្ត្រជាតិ ៖ ពលរដ្ឋសហភាពភូមាពេញចិត្តក្នុងការពោលនិយាយថ្លែងការណ៍ភាសាជាតិជាត្រីមុខ គឺនិយមនិយាយភាសាជាតិ និយមប្រើភាសាជាតិជាជាងភាសាជាតិដទៃ រាប់អានភាសាជាតិគេជាងភាសាជាតិដទៃ មានភាសាអង់គ្លេសជាដើម ។ នៅគ្រប់ក្រសួងនានាភ្នាក់ងាររដ្ឋមន្ត្រី នឹងមន្ត្រីតូច-ធំ និយមប្រើភាសាជាតិណាស់ទាំងអក្សរសាស្ត្រ ក៏និយមប្រើជាផ្លូវការណ៍គ្រប់ក្រសួងទាំងអស់ ទោះបីផ្លូវការណ៍នោះទាក់ទងដោយសំបុត្រ ឬបង្កាន់ដៃក៏ដូចគ្នាដែរ, វៀរលែងតែការងារនោះជាប់ទាក់ទងដល់សញ្ជាតិដទៃ មានជាតិអង់គ្លេសជាដើម ដោយខានប្រើពុំបាន ហើយមិនជាការចាំបាច់ប៉ុន្មានឡើយ ។ ឯភាសានឹងអក្សរសាស្ត្រ ដែលជាការចាំបាច់ជាដាច់ខាតនោះគឺភាសាជាតិភូមា អក្សរសាស្ត្រជាតិភូមាប៉ុណ្ណោះឯង ។ ១ ទៀតគេបានបង្កើតអង្គលីលេខ មានបែបផែនជាអក្សរសាស្ត្រជាតិគេប្រើបានគ្រប់គ្រាន់ទូទៅទាំងប្រទេស ។ ទោះបីអង្គលីលេខនោះៗ ល្អក្ដី មធ្យមក្ដី ឬក៏ខ្វះពាក្យជាផ្លូវការណ៍ពុំគ្រប់គ្រាន់ក្ដី ក៏គេនិយមប្រើជាឯកសមគ្គីដែរ ដោយគេពុំប្រើអាការៈគន់បន្ទាប

បន្ថោកភាសាជាតិអក្សរសាស្ត្រជាតិគេឡើយ ។

ម្យ៉ាងទៀត ប្រជាជនទាំងអស់ ទោះជាបុរសក្តី ស្ត្រីក្តី ច្រើនចេះភាសាជាតិស្ទើរតែទាំងអស់ ។ នៅមណ្ឌលឬតំបន់នីមួយ ៗ ពេលដែលគេសញ្ចរទៅមកតាមវិថីតូច-ធំ, កាលបើឆាកក្នុកក្រឡេកឆ្ពោះទៅកាន់គេហស្ថាននីមួយ ៗ តែងឃើញមនុស្សប្រុសស្រីចាស់ក្មេងកម្លោះក្រមុំកាន់ទស្សនាវដ្ដី ឬសារពត៌មានមើលអានពិនិត្យកិច្ចការផ្សេង ៗ ស្ទើរតែគ្រប់ផ្ទះ ។ ប្រជាជនភូមាទាំងអស់ដែលថាមិនចេះអក្សរសាស្ត្រប្រចាំជាតិគេនោះមានតិចគ្នាណាស់ ។ ពិតមែនតែប្រទេសនេះបានឯករាជ្យអស់រយៈកាលដ៏វែងកន្លងមក ៨ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ តែរដ្ឋាភិបាលព្រមទាំងពលរដ្ឋគេខំខ្នះខ្នែងប្រឹងប្រែងយកចិត្តទុកដាក់តសាងប្រទេសជាតិយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់មិនប្រចាំងដល់គ្នាឡើយ ។ គឺថាភ្នាក់ងារមន្ត្រីតូច-ធំរូបណាកាន់តំណែងមានមុខការនឹងនាទីកាន់កាប់ក្រសួងណា មន្ត្រីរូបនោះ ៗ គប្បីប្រឹងប្រែងយ៉ាងអង់អាចក្លាហាន ដើម្បីចាត់ចែងរៀបចំមុខការប្រចាំក្រសួងនោះ ៗ ឲ្យបានចំរើនល្អណាស់តែម្យ៉ាង មិនមើលបំណាំគ្នា មិនទំទៀនដល់គ្នាមិនប្រចាំគ្នាឡើយ គឺថាគេគិតបែបណាឲ្យតែចំរើនដោយគេដាក់ភារៈថា ត្រូវតែនាំគ្នាផ្ដល់ហិតប្រយោជន៍ជាសាធារណ៍ឲ្យដល់ពលរដ្ឋដល់ប្រទេសជាតិជាប្រមុខ ដោយខ្វាយបែបណាឲ្យចំរើនទៅមុខមិនឲ្យថយក្រោយទេ បើជាស្ថានការណ៍នោះតឹងរឹងណាស់គ្រាន់តែឲ្យនឹងថ្កល់នៅ ហើយស្រាវទៅមុខប៉ុណ្ណោះ ៗ ឯភ្នាក់ងារមន្ត្រីអកកាន់ការក្នុងមុខក្រសួងនីមួយ ៗ ពុំសូវដែលពុល្យថាអ្នកនោះលក់ខ្លួន លក់កេរ្តិ៍ឈ្មោះ បង់មារយាទ ចំពោះក្រសួងដែលខ្លួនកាន់កាប់ឡើយដោយគេយល់ថា មិនមែនធ្វើការគ្រាន់តែកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ឬក៏គ្រាន់តែឲ្យគេថាខ្លួនជាមន្ត្រីធំ មិនមែនគ្រាន់តែបានប្រាក់ខែប៉ុណ្ណោះឡើយ ។ បើកិច្ចការនោះ ៗ

មិនបំរើនធ្លាក់ទៅក្នុងសេចក្ដីវិនាសក៏ជាធម្មតា មិនមែនព្រោះការធ្វេសប្រហែស ឬធ្វើដោយវិជ្ជានោះឡើយ ៗ ម្យ៉ាងទៀត ឯការសិក្សាភាសាជាតិក្ដី ភាសាបរទេសក្ដី ក៏គេប្រឹងសិក្សាទាំងស្រីទាំងប្រុសទាំងចាស់ទាំងក្មេង ដោយពុំបានគិតដល់ជំនន់វ័យផងឡើយ ៗ នៅគ្រឹះស្ថានសិក្សាអាមេរិកាំងប្រចាំប្រទេសភូមា ក្នុង ១ យប់ ១ ថ្ងៃឃើញតែមហាជននាំគ្នាទៅសិក្សាភាសាអង់គ្លេសឥតអាក់ ទោះបីប្រជាជនខ្លះៗ អាយុវ៉ាង ៤០ ឬ ៥០ ឆ្នាំហើយ ក៏នៅតែបន្តការសិក្សាដែរ, បុរសស្រ្តីខ្លះៗ ពេលថ្ងៃទៅធ្វើការ ពេលយប់ទៅសិក្សាគឺគេយល់ថាអាយុនៅមានដរាបណា ត្រូវប្រឹងធ្វើការព្យាយាមសិក្សាបំណេះវិជ្ជាដរាបនោះដោយពុំមានការខ្មាសអៀនព្រោះការប្រែងរក ប្រឹងសន្សំខ្លះខ្វែងឥតសំចៃកំឡាំងសោះឡើយ ៗ

៤— អំពីមុខរបរគ្រប់យ៉ាង ៖ ប្រជាជនភូមា មានការរវៀសរវៃក្រើនក្រតើនចំពោះមុខរបរគ្រប់យ៉ាងណាស់ដូចជារបរកសិកម្មក្ដី ពាណិជ្ជកម្មក្ដី ឧស្សាហកម្មក្ដី ក៏គេប្រឹងប្រែងយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើការឥតសំចៃកំលាំងឡើយ ពាំងមិនសូវខ្ជិលច្រអូស ឬធ្វើការដោយវិជ្ជានោះឡើយ ៗ ម្យ៉ាងទៀត ចំពោះបន្លែបង្ការចម្ការដំណាំអ្វីទាំងពួងដូចជាដូង ចេក អំពៅ ស្វា ទឹងស្ពៃ សាឡាត់ ខាត់ណា ដីរ ម្ទេះខ្ទឹម ស្លឹកគ្រៃ អំពៅ ត្រឡាប ត្រសក់ជាដើម គេឃើញមានដាំស្ទើរតែគ្រប់គេហស្ថាននៅដោយស្រុកខេត្ត ពុំសូវទិញដូរទេ ៗ ចំណុចចិត្តនៃប្រជាជនទាំងនោះច្រើនចូលចិត្តប្រកបការងារខាងជំនួញ ប្រសប់ប៉ុនប៉ៅខាងលក់ដូរប្រហែលគ្នានឹងជាតិចិនដែរ ៗ

(នៅមានត)

សេចក្តីរាយការណ៍អំពីប្រជុំនៃគណៈកម្មាធិការទីប្រឹក្សា

ពុទ្ធគយា ថ្ងៃទី១៩មិនា ១៩៥៦

លោកបណ្ឌិតរាជគ្រឹស្ណាន, អនុប្រធានាធិបតីនៃប្រទេសឥណ្ឌា បានអញ្ជើញមកកាន់ទីប្រជុំនៅវេលាម៉ោង១០និង៤៥នាទី ។ ក្រោយដែលបានជួបជុំគួរសម, បំពាក់ភួងផ្កាជូនអ្នកតំណាងគ្រប់ប្រទេសហើយ, លោកអនុប្រធាធិបតីបានថ្លែងសារលិខិតបើកសម័យប្រជុំនៃសន្និសីទ ។ បន្ទាប់មកលោកស. ក. មុខរជី បានអានសេចក្តីរាយការណ៍នៃគណៈកម្មាធិការចាត់ចែងទីស្ថានពុទ្ធគយា ។ គោលសំខាន់ៗនៃសេចក្តីរាយការណ៍នោះ មានដូចតទៅនេះ៖

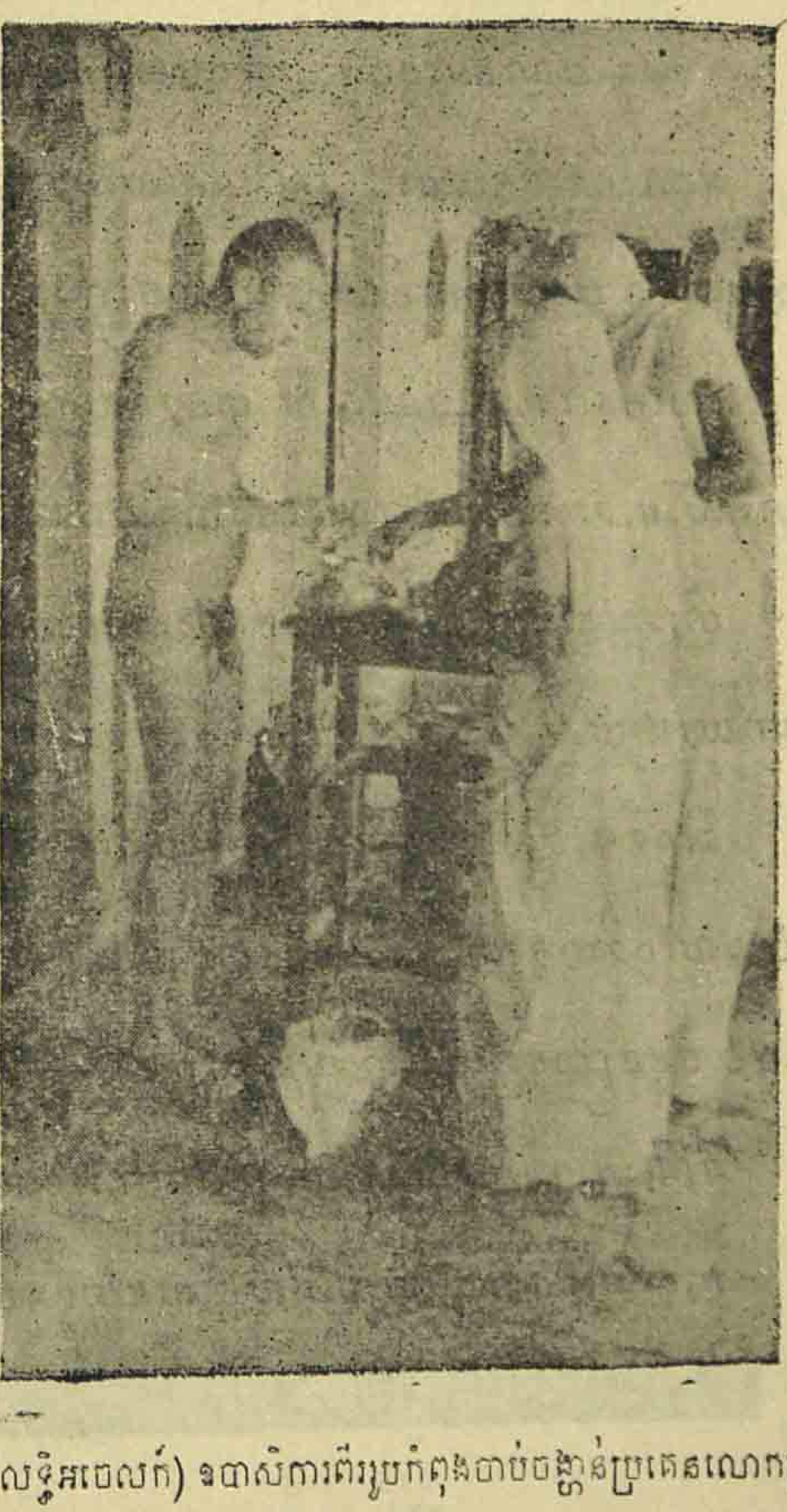

បន្ទាប់អំពីការរកាត់រម្លេយឺតយូរជាច្រើនលើកច្រើនគ្រា ដោយមានសេចក្តីលំបាកតាមផ្លូវច្បាប់, នៅទីបំផុត ពុទ្ធគយាក៏បានមកស្ថិតនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃគណៈកម្មាធិការចាត់ចែងការ កាលពីថ្ងៃពេញបូណ៌មីនៃខែពិសាខ គ.ស.១៩៥៣

គណៈកម្មាធិការនោះ មានសមាជិកដូចតទៅនេះ៖

១– លោកសិរី អ. ន. សិង្ហ ប្រធានស្តីទី, គយា,

២– លោកសិរី ព្រជ កិស្ហោរ ព្រហ្មសាទសិទ្ធៈ សមាជិកសភា,

(នេះលទ្ធិអបេលក៍) ឧបាសិការពីររូបកំពុងចាប់ចង្ហាន់ប្រគេនលោកគ្រូ

៣– លោកស្រី ទេវប្រិយ វាលិសិង្ហ: អគ្គលេខាធិការនៃមហាពោធិសមាគម ប្រទេសឥណ្ឌា;

៤– លោកស្រី ជីនរតន-ភិក្ខុអគ្គលេខាធិការពុទ្ធិកសមាគមប្រទេសអស្សម;

៥– ភិក្ខុ ជគ្គិស្ហកស្សប ចាងហ្វាងវិជ្ជាស្ថានបាលី, នាលន្ទា;

៦– លោកស្រីក្រេស្ណា ម៉ោស័នបូរ៉េយ៍សិង្ហ, សមាជិកសភានីតិបញ្ញត្តិ;

៧– លោកស្រី រ.ល.នន្ទកិអូលក្យារ, ចៅក្រមគយា;

៨– លោកស្រី មហន្ត ហរិហរ៍គិរិ, មហន្តនៃឥស្សូរាភមនៅពុទ្ធគយា;

៩– បណ្ឌិតអរ្វិន្ទបារូ, អគ្គលេខាធិការនៃពុទ្ធិសមាគមបិង្គាល, កាលកត្តា ។

គណៈកម្មាធិការនេះ ត្រូវជ្រើសតាំងសម្រាប់រយៈកាលបីឆ្នាំ មានអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាបួនរូបនឹងអ្នកកាន់សាសនាហិណ្ឌូប្រាំរូប, លោកស្រីមហន្តហរិហរ៍គិរីជាប្រធាន។ លោកស្រី រ.ល.នន្ទអូលក្យារ បានទទួលអនិច្ចកម្មទៅកាលពីគ.ស. ១៩៥៥ ហើយ លោកស្រីត.ទ.ឃោសៈត្រូវបានតែងតាំងជាជំនួសឡើង ។

ហិរញ្ញវត្ថុដែលបានចូលមកគណៈកម្មាធិការជាប្រក្រតីនោះមានតែការបូជា នឹងអំណោយដោយសទ្ធានៃបូជនិយេសក៍ នឹងអ្នកទស្សនាដូចមានចំនួនខាងក្រោមនេះ ៖

ពីថ្ងៃទី១-៦-៥៣ដល់ថ្ងៃទី ៣១-៥-៥៤ចំនួនប្រាក់៦.៥៣៩រូបីយ៍៨|៩ពីថ្ងៃទី១-៦-៥៤ ដល់ថ្ងៃទី៣១.៣-៥៥-ចំនួនប្រាក់ ៦.៧០៥រូបីយ៍ |០|៣ ពីថ្ងៃទី១-៤-៥៥.។ ២៩-២-៥៦ ចំនួនប្រាក់៧.៨៤៣ រូបីយ៍|៧| ០

គណៈកម្មាធិការបានទំនុកបម្រុងចំពោះក្រុមអ្នកថែទាំដូចខាងក្រោមនេះគឺ៖

ក, កម្មន្តនាយកមួយរូបដែលស្ថិតនៅពុទ្ធគយា (ជាអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា);

ខ– ភិក្ខុពីររូប (នៅក្នុងបន្ទុកមហាពោធិសមាគមនៃប្រទេសឥណ្ឌា)ៈ

គ, អ្នកយាមមួយរូប;

ឃ– ទ្វារបាលពីររូប;

ការចំណាយទំនុកបម្រុងក្រុមនេះអស់ចំនួន៤.៤៦៤រូបិយ៍ក្នុងមួយឆ្នាំ ៗ ការចំណាយរួមទាំងអស់នៃគណៈកម្មាធិការមានដូចតទៅនេះៈ

ពីថ្ងៃទី ១ ៦-៥៣ដល់ថ្ងៃទី៣១-៥-៥៤អស់ចំនួន៦.២១៨រូបិយ៍|១២|៦

" ១-៦-៥៤ " ៣១-៣-៥៥ " ៦-៦៦៨ " |១១|៩

" ១-៤-៥៥ " ២៩-២-៥៦ " ៦-២៣៧ " |៣|៣

ក្នុងគ.ស.១៩៥៣ រដ្ឋាភិបាលពិហារបានឲ្យគណៈកម្មាធិការខ្ចីប្រាក់ចំនួន៥.០០០ រូបិយ៍, ប៉ុន្តែក្នុងពេលថ្មី ៗ នេះ រដ្ឋាភិបាលពិហារមិនទទួលយកសំណងវិញទេ ដោយទុកប្រាក់នេះ ជាជំនួយក្នុងការសង់ទីសំណាក់ការនៃគណៈកម្មាធិការ ។

ង-ខ-នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃប្រទេសភូមា បានផ្ញើអំណោយដល់គណៈកម្មាធិការចំនួន

(នេះលទ្ធិអចេលក) បរិស័ទតាមហែលោកគ្រូទៅកាន់ទីនិមន្ត

(នេះលទ្ធិអបេលក់) លោកគ្រូកំពុងសំដែងធម៌ដល់បរិស័ទ ទាំងស្រី ទាំងប្រុស

១០.០០០រូបិយ៍, ហើយបញ្ជាក់ថា ដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែពិសាខមុខនេះនឹងធ្វើអំណោយ ១០.០០០រូបិយថែមទៀតសម្រាប់៤ឆ្នាំតទៅអនាគត ។ លោកស្រីប.មុនីសិង្ហ:(ម្ដាយភិក្ខុអនុរទ្ធ) ទាសិកាជាតិលង្កា, បានបំណាយទ្រព្យចំនួន៤.០០០រូបិយជាតម្លៃការដាក់ភ្លើងអគ្គិសនីបំភ្លឺព្រះមហាចេតីយ៍ពុទ្ធគយា, ហើយសម្ដេចព្រះឧបយុវរាជនរោត្តម-សីហនុ ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងពេលដែលទ្រង់បានស្ដេចមកទស្សនាធ្វើគារវកិច្ចចំពោះពុទ្ធស្ថានទ្រង់បានព្រះរាជទាន៥០០រូបិយ ដល់គណៈកម្មាធិការ ។ កាលពីថ្ងៃទី២៩កុម្ភៈ១៩៥៦គណៈកម្មាធិការបានជម្រះបញ្ជីដោយរួបរួមទឹកប្រាក់ទាំងនេះ, ឃើញនៅសល់ចំនួន ១៦.៤៦៧ រូបិយ ៥០ ។

ដោយសមាជិកខ្លះ នៅឆ្ងាយដាច់ស្រយាលពេក ហើយគណៈកម្មាធិការមានធនធានសួចស្ដើងផងនោះ ទើបមិនសូវមានការប្រជុំញឹកញយឡើយ បានត្រឹមតែ៦គ្រាប៉ុណ្ណោះគឺក្នុងលើកទី ១ កាលពីថ្ងៃទី ២៩-៦-៥៣; លើកទី៣ - កាលពីថ្ងៃទី ២៨-២៩ ធ្នូ ១៩៥៤ ។

(នៅមានត)

IV- To get along well with;

(To live or work harmoniously with)

1- Mr. Smith GETS ALONG WELL WITH all his employees.

2- Mr. and Mrs. Jones do not GET ALONG WELL; they quarrel (ខ្វារ-រ៉ែល) constantly.

V- To get along;

(to go; to start.)

Well, it's time for me to GET ALONG.

VI- Every so often=Every now and then;

(Occasionally)

1- EVERY SO OFTEN he and 9 go to a ball game to-gether.

2- EVERY NOW AND THEN we go to movies (មូ៊-វីស៍)

VII- To set in;

(To commence)

The rainy season has SET IN.

VIII- To fall through;

(To remain in complete)

រស់នៅឬធ្វើការដោយរួបរួមគ្នា=សាមគ្គី គ្នាធ្វើការ— ចិញ្ចឹមជីវិត ;

លោកស្មិតធ្វើការដោយរួបរួមគ្នាជាមួយ កូនឈ្នួលគាត់ទាំងអស់គ្នា ។

លោកនិងលោកស្រីជូន មិនសូវសាមគ្គី គ្នាទេ, គាត់ឈ្លោះគ្នាញយៗ ។

ទៅ; បន្តដំណើរ;

អា! ដល់ពេលត្រូវខ្ញុំបន្តដំណើរហើយ ។

ម្តងៗ; ម្តងមួយកាល;

គាត់និងខ្ញុំ ទៅមើលល្បែងទាត់បាល់ជាមួយគ្នាម្តងៗ ។

យើងទៅមើលកុនម្តងមួយកាល ។

ចូលមកដល់; ចាប់ផ្តើម;

រដូវភ្លៀងបានចូលមកដល់ហើយ ។

នៅមិនសម្រេច; នៅមេម៉ាយ;

ដោយការខ្វះប្រាក់ទុន, ផែនការក៏នៅមេម៉ាយ (ពុំស្រេច)

បរកិនបរជាន់ ដោយចក្រយាន

ម៉េចក៏វាមិនបរឡាន ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន

Through lack of funds, the scheme (ស្គីម) fell through.

ឡើង? វាបរឡានសឹងជាន់ក្មេងនោះ ។

IX- To run over;

(To strike or pass over with a moving vehicle.)

1- why doesn't he drive more carefully? He almost RUN OVER that child.

2- The man was RUN OVER by a train and killed.

បុរសនោះ ត្រូវរទេះភ្លើងកិនស្លាប់ទៅហើយ ។

X- Above all;

(mainly; especially)

ដោយសំខាន់បំផុត; ដោយចំពោះ; ជាពិសេស;

1- ABOVE ALL, don't mention this to Henry.

ដោយសំខាន់បំផុត, សូមកុំនិយាយរឿងនេះប្រាប់ហេនរី ។

2- The boy does well in all his subjects, but ABOVE ALL in mathematic.

កុមារនោះធ្វើបានល្អក្នុងវិជ្ជារបស់វាទាំងអស់; ប៉ុន្តែជាពិសេសក្នុងគណិតសាស្ត្រ ។

JOKE

There was a man. in London, Bill Basher by name. He once went into a hotel for lunch. He TOOK OFF his over-coat. He knew well the kind of people who went to that hotel, so

រឿងកំប្លែង

នៅក្រុងឡុងដ៍ន មានបុរសម្នាក់ឈ្មោះ ប៊ិល-បេស្ស៊ើរ ។ ពេលមួយនោះគាត់បានទៅកាន់សណ្ឋាគារមួយដើម្បីអាហារថ្ងៃ ។ គាត់ដោះអាវកុកគាត់ចេញ ។ គាត់ស្គាល់

he took a piece of paper and wrote on it: « This over-coat BELONGS TO Bill Basher, the famous fighter. He WILL BE BACK within ten minutes ». Sud he put this on the coat and went into the dining-room. When he came back, the over-coat wasn't there; but on the paper someone had written, « Over - csat was taken by a famous runner. He WON'T BE BACK AT ALL».

ច្បាស់នូវជនគ្រប់បែប ដែលតែងទៅកាន់សណ្ឋាគារនោះ, ព្រោះហេតុនោះគាត់ចាប់យកក្រដាស១សន្លឹក ហើយសរសេរថា «អាវកុតនេះជារបស់ប៊ិល-បេស្ស៊ែរ ជាអ្នកកាប់ចាក់យ៉ាងឆ្នើម; វានឹងត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង១០មិនុត» គាត់ដាក់(ក្រដាសដែលសរសេរហើយ) នេះលើអាវ ហើយចូលទៅកាន់បន្ទប់បរិភោគអាហារ ។ កាលគាត់ត្រឡប់មកវិញ ពុំឃើញអាវនៅកន្លែង(ដែលគាត់ទុក)នោះ; ប៉ុន្តែនៅក្រដាស(ដែលគាត់សរសេរ)នោះ មានគេសរសេរថា «អ្នករត់ជើងលឿនឆ្នើមម្នាក់បានយកអាវកុតទៅហើយ, វានឹងមិនត្រឡប់មកវិញសោះឡើយ ។

ចូរសង្កេតពាក្យរបៀប ដែលដាក់ជាអក្សរធំ ៗ ។

(នៅមានត)

រឿងតុក្កតាផ្ញើពីទធិជាតិ (ត)

ចំណែកខាងព្រះនាងទុក្ខកនីទ្រង់ស្ដេចទៅកាន់កំពង់ទឹក, ឯស្វា, យករូបិយមាសរត់ទៅបាសារ (bazar) [១] ស្វានោះបានជួលកម្មករដប់ប្រាំមួយនាក់ថ្ងៃដប់ប្រាំមួយ មូហ៊ូរ (mohours) ទិញចំបើងដប់ប្រាំមួយរទេះហើយនឹងពីងពាង់មួយពាន់ប្រាំមួយរយដើមៗ

ក្នុងមួយរំពេច, កម្មករទាំងដប់ប្រាំមួយនាក់, ដោយស្វាជួយផង, បាននាំរទេះផ្ទុកចំបើងដប់ប្រាំមួយ នឹងពីងពាង់មួយពាន់ប្រាំមួយរយដើមយកមករៀបចំខ្ទមព្រះនាងទុក្ខកនីជាថ្មី ។

រួចស្វានោះបានក្រាលផ្ទាល់ដីនូវសំពត់កន្ទះថ្មីមួយគុ (បីរ:) ថ្មីពីរ ។ បន្តិចទៀតពួកពិសេសទាំងដប់ប្រាំមួយនាក់ មកដល់ពីព្រះបរមរាជវាំង, បានយកព្រះក្រយារបស់ព្រះនាង ។ ស្វាបានថ្លែងសេចក្ដីអំណរចំពោះពួកពិសេសនោះហើយបានឲ្យកម្រៃទៅពួកពិសេសម្នាក់ៗ ដប់ប្រាំមួយរូបិយមាស... ។

ព្រះនាងទុក្ខកនីដល់ទ្រង់ស្រង់ព្រះគង្គាហើយ, ទ្រង់វិលត្រឡប់មកកាន់គេហដ្ឋានវិញ...តែ...ព្រះនាងទ្រង់ទតឃើញអ្វី? ឬជានិមិត? ឬព្រះនាងទ្រង់ច្រឡំផ្លូវ? ព្រះនាងទ្រង់ទតឃើញគេហដ្ឋានមួយថ្មីមានដំបូលល្អ, ប្រក់ស្បូវថ្មី!...ៗ ហើយនៅលើដី?... ព្រះនាងទ្រង់ទតទៅឃើញសំពត់កន្ទះមួយថ្មី... ហើយនៅលើស្នួរ? មានសំពត់សារីមួយថ្មីដែរ!

ព្រះរាជនីទ្រង់មានបន្ទូលសួរទៅស្វាថា:

—« ស្វា, មាតាបានចាកចេញគេហដ្ឋានទ្រុឌទ្រោមហើយ ដល់ត្រឡប់មកវិញ,

១– បាសារ (bazar): សង្កាត់ក្នុងក្រុងដែលមានផ្ទះលក់ទំនិញ ។ តាមន័តទ្ធបកប្រែ, ពាក្យនេះទៅជាពាក្យខ្មែរ " ផ្សារ ,, ។

មាតាក៏ស្រោប់តែចូលក្នុងគេហដ្ឋានថ្មី... ម្តេចក៏ដូចនេះ, នាង„? ។

ស្វាក្រាបទូលព្រះនាងវិញថា:

“ឱព្រះមាតា, ព្រះករុណាព្រះរាជទានរូបិយមាស (មហ៊ូរ mohours) មកទូលបង្គំៗ បានជួសជុលធ្វើគេហដ្ឋាននេះឲ្យទៅជាថ្មីហើយទូលបង្គំបានទិញសំពត់កន្ទះនីង (បីរ: piras) ។ ឥឡូវនេះ, ព្រះមាតាទ្រង់សោយព្រះក្រយាហារ (បាយ) ដ៏ល្អដែលដាក់លើភាជន៍មាស ហើយទឹកដោះគោក្នុងកែវមាស ។

ព្រះរាជនីទ្រង់គង់ហើយទ្រង់ចាប់សោយដំបូង ។ យូរណាស់មកហើយ, ព្រះនាងទ្រង់មិនដែលបានសោយព្រះក្រយាហារ, នឹងសុវណ្ណភាជន៍ឬដោសព្រះទន្តនឹងគ្រាសរបនាដោយដងមាសឡើយ!... ។ តែព្រះក្រយាហារដែលមានឱជារសប្លែកជាងគេហើយដាក់ទៅលើរតនវត្ថុដ៏ប្រសើរមិនអាចធ្វើឲ្យព្រះនាងទុកចិត្តឡើយ, ព្រះនាងទ្រង់នៅតែសង្ស័យមិនចេះអស់មិនចេះហើយ ទ្រង់មានបន្ទូលដោយព្រះអង្គឯងថា? ឥឡូវនេះ ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ព្រះរាជទានម្ហូបអាហារឆ្ងាញ់ពីសារដាក់នៅលើសុវណ្ណភាជន៍; ស្អែក, ទ្រង់បញ្ជូនអញទៅចម្ការដែលគេកប់សព (ថូបដ្ឋាន ឬ សវនដ្ឋាន), ក្រោយដែលទ្រង់គ្រាសបង្គាប់ឲ្យគេកាត់ក្បាលអញ„ ។

ហើយព្រះនាងទ្រង់គង់នៅស្ងប់ស្ងៀម, មិនទុកចិត្តព្រះអង្គក្នុងកិច្ចដែលនឹងមានជាអនាគត... ហើយព្រះទ័យស្អាក់ស្ទើរនឹងបារម្ភយ៉ាងនេះ ក៏ចេះតែបន្តពេលទៅមុខទៀត មួយខែ, ពីរខែ, បីខែ... ។

x
x x

ព្រះនាងទុក្ខរានី ត្រឡប់វិលមកគង់ព្រះបរមរាជវាំងវិញ

គេហដ្ឋានថ្មីនៃព្រះនាងទុក្ខរានី ទៅជាបាក់បែកបន្តិចម្តងៗ; ដំបូលទ្រុឌទ្រោម,

មានបន្ទូរជាច្រើន, ព្រះពាយបក់បោកយកស្បូវខ្លះ, ហើយទឹកភ្លៀងក៏ហូរទម្លាយដំបូលគេហដ្ឋានលេចស្រោចទទឹកដល់ផែនដី... ។

ស្វាគិតហើយក៏ចូលទៅក្រាបទូលព្រះមហាក្សត្រ

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ទតហើយមានព្រះបន្ទូលសួរស្វាថា: «តើមានការណ៍អ្វីទៀត, ស្វា ?»

ស្វាក្រាបទូលព្រះមហាក្សត្រថា:

«មហារាជ ព្រះចមកត ព្រះអង្គអើយ
ទូលធ្ងន់ផ្ទើយ គួរភ័យណាស់ បង្គំទូល
គួរឲ្យខ្មាស(១) គំនិតខ្ញី មុខពង្រូល
ចិត្តមិនបូល ខ្លួនញាប់ញ័រ ញាក់សូមទោស ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះបន្ទូលទៅស្វាវិញថា: ឯងពោលមកចុះកុំឲ្យខ្មាសអ្វី ? ហើយស្វាក៏ក្រាបបង្គំទូលទៅទៀតថា:

ទូលបង្គំ សូមអភ័យ ទោសព្រះអង្គ
ប្រោសស្រោចស្រង់ ទើបបានស្រាល ពីទុក្ខា
ព្រះនាងទុក្ខ មុនជាប់ខែ អស់ដីកា
ព្រួយកាយា លំបាកគ្រប់ គួរអាណិត ! ។
វាយោបក់ បោកខ្លាំងក្រៃ ក្រាបបង្គំ
ក្សត្រជាធំ សូមមេត្តា ស្មោះស្និទ្ធពិត
ទុក្ខពានី ផ្លុំមិនបាន រងានិត

១– រូបមន្តបូកណាខេះគេតែងពោលខាងភាសាវិត្តលីហើយមានគ្រប់រឿងព្រេងទាំងអស់ ។

សូមរាជរិទ្ធ ជួយរំភក ឲ្យបានស្រួល ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះបន្ទូលទៅកាន់ស្វាថា:

" — ម្ដេចក៏ដូចនោះ? នុះស្វា, ប្រញាប់ប្រាប់យើងឲ្យបានជ្រាបអស់អាថ៌សេចក្ដី!

ហើយស្វាក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមហាក្សត្រជាបទថា: " នៅក្នុងខាងនាងបាស់ទ្រូតព្រោមពង ខ្វល់ប្រមូលមកបែកបានបង្អួចស្និមពក ដំបូលហែកបូកស្បូវបុកបោកបាក់ ។

រស់នៅលំបាក គ្មានក្ដួយប្រាសបាស ការពារមិនស័្គ្រ

រងាររអស់អង្គ ព្រះពាយរុកបាក់ មានស្នែស្នឹមជាក់

នុសក្រោកនៅតិច ៗ រងាររតន់ពេក សូមអតិរេក

ទ្រង់ប្រកបកិច្ច ឲ្យនាងបានស្រួល សូមទ្រង់កំភ្លេច

ជួយស្រោចស្រង់ស្រេច សូមស្ដេចមេត្តា ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា! នុពិតដូច្នោះឬ? បេះមានរឿងបែបនេះកើត? យើងត្រូវតែដឹងមុននេះ... ។

នុស្វា, ប្រញាប់. ឯងទៅអញ្ជើញមាតាឯង, ព្រះទុក្កាទីមក; យើងនឹងជួសជុលបន្ទប់មួយនៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំងសម្រាប់ឲ្យព្រះនាងគង់នៅពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

ស្វាក្រាបទូលព្រះមហាក្សត្រថា.

" — សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស, ទូលបង្គំមិនហ៊ានអញ្ជើញព្រះមាតាទូលបង្គំឲ្យមកនៅទីនេះទេ ខ្លាចក្រែងព្រះរាជនីក្មេងបំពុលព្រះមាតាទូលបង្គំ " ។ (នៅមានត)

ជ័យប្រាជ្ញ (ត)

អ្នកចាំទ្វារ ចុះឯងឃើញនៅត្រង់ណា ?

កុមារជ័យ — ហ៊ះ ! ខ្ញុំឃើញនៅត្រង់ច្បារមួយដើមឯណោះ ។

អ្នកចាំទ្វារ — បើដូច្នេះចូរអាឯងទៅយកមកមើល ។

កុមារជ័យ — ទេខ្ញុំខ្លាចណាស់មិនហ៊ានទៅយកទេ ។

អ្នកចាំទ្វារនោះគិតថានេះច្បាស់ជាពន្លឺពេជ្រ បើដូច្នេះត្រូវតែឲ្យអាជ័យវានៅទីនេះ អញនឹងទៅរើសយកតាន់ពេលនៅងងឹត ងាយនឹងរកមើល ។ លុះគិតដូច្នោះហើយក៏ស្រដីទៅកាន់កុមារជ័យថា បើដូច្នេះចូរអាឯងនៅត្រង់ណោះចុះអញទៅមើលមួយភ្លែត បើកាលណាឮសូរសំឡេងគងចូរអាឯងបើកទ្វារផង ។

កុមារជ័យ — សូមបងឯងដកគន្លឹះទុកឲ្យខ្ញុំឲ្យហើយទៅខ្ញុំដកមិនរួចទេ ក្រែងលោបងឯងទៅយូរខ្ញុំបើកមិនរួចនាំឲ្យហួសពេល ។ អ្នកចាំទ្វារក៏ដកគន្លឹះទ្វារហើយដើរទៅ ។ ខណៈនោះសំឡេងគងក៏លាន់ឮពេងឡើង ១ រំពេច ។

អ្នកចាំទ្វារ — អាត់តែរកមើលតែនៅទីកន្លែងដែលកុមារជ័យប្រាប់នោះ ឯកុមារជ័យទាញបង្ហើបមាត់ទ្វារហើយក៏ប្រាប់ទៅអាមាត្យនោះថានែ ! លោក ! បានឱកាសហើយ ! ហ៊ ! ... ភ្លែត ។

អាមាត្យក៏ខំស្ទុះចេញមកក្រៅដើរទៅកាន់ទីលំនៅរបស់ខ្លួននាព្រឹកនោះឯង ។

អ្នកចាំទ្វារលុះទៅរកមើលមិនឃើញក៏ត្រឡប់មកសួរកុមារជ័យវិញ កុមារជ័យក៏ធ្វើជាទៅរកជាមួយម្ដងទៀត ។ បានចាប់យកដុំត្រួសមួយដុំដែលមានសម្បុរផ្លេកៗ បង្ហាញទៅអ្នកចាំទ្វារនោះថានែ ! លោកបងប្រហែលដុំនេះទេដឹងព្រោះខ្ញុំឃើញវានៅត្រង់ណឹង ។ អ្នកចាំទ្វារក៏ទទួលយកដុំត្រួសនោះពីដៃកុមារជ័យទៅ ហើយធ្វើភ្លេកភ្លឹ ។ មើលមុខកុមារ

ជ័យ ។

ការណ៍នេះបានរួចផុតស្រឡះហើយ កុមារជ័យនឹកអរព្រួចក្នុងចិត្តណាស់មាត់តែម្នាក់ឯងថា មើបអាឯងនឹងធ្វើបាបអញទៀត ឥឡូវស្រួលខ្លួនគ្រាន់បើទេ ។ ហើយដើរលោតកញ្ឆាតវាយករញ្ជួងទៅប្រកបការតាមចំណាំរបស់ខ្លួន ។

X X X

កាលណោះពួកអស់អ្នកបានឃើញ កុមារជ័យលោតកញ្ឆាតវាយករញ្ជួងយ៉ាងនោះក៏ទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះមហាក្សត្រថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសអាជ័យវាលោតដាក់ទូលព្រះបង្គំសំបើមណាស់ព្រឹកមិញនេះ សូមទ្រង់មេត្តាប្រោសធ្វើទោសវា ទើបទូលបង្គំសុខចិត្ត ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះបន្ទូលឲ្យហៅកុមារជ័យមកដល់ហើយទ្រង់សួរថា នែ ! អាជ័យ ! ហេតុអ្វីក៏អាឯងឡូកដាក់អស់អ្នកដូច្នេះ ។

កុមារជ័យ — សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ឡូកមែនតែមិនឡូកដាក់អ្នកបងទាំងនោះទេគឺឡូកព្រោះតែមានសេចក្ដីត្រេកអរចំពោះខ្លួនឯង ដែលបានបំពេញករណីយកិច្ចមួយយ៉ាងពិសេសផ្លែកពីធម្មតាក្នុងវេលាព្រឹកមិញនេះ ។

ព្រះមហាក្សត្រ — ចុះអាឯងបានធ្វើអ្វី នៅវេលាព្រឹកមិញនេះ បានជាអរដល់ទៅថ្នាក់ឡូកតែម្នាក់ឯងនេះ ។

កុមារជ័យ — សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រឹកមិញនេះទូលព្រះបង្គំបានទៅជួយមើលការបើកទ្វារព្រះបរមរាជវាំងជាមួយនឹងឆ្មាំទ្វារតាំងពីយប់ ការនោះក៏បានសម្រេចដូចបំណងនេះជាហេតុនាំឲ្យទូលព្រះបង្គំមានសេចក្ដីត្រេកអរផុតឧបមាទៅជាឡូកតែម្នាក់ឯង ។

ព្រះមហាក្សត្រ បើដូច្នេះ ! ចូរនាយទៅហៅអ្នកចាំទ្វារនោះមកអោយ អញនឹងសួរមើល តើការនេះពិតឬមិនពិតបើប្រសិនជាអាជ័យវាកុហកអញ ។ នឹងយកទោស ។

អាមាត្យបានទៅហៅអ្នកចាំទ្វារនោះមកដល់ហើយព្រះមហាក្សត្រិយ៍ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែ ! នាយ ! ព្រឹកមិញនេះអាជ័យវាបានក្រាកពីយប់ទៅជួយបើកទ្វារឯងមែនឬទេ ? ។

អាមាត្យ — បពិត្រមហារាជព្រឹកមិញនេះអាជ័យវាបានទៅជួយបើកទ្វារទូលព្រះបង្គំអីចឹងមែន ។

ព្រះមហាក្សត្រិយ៍ទ្រង់ព្រះដម្រិះថា អាជ័យនេះពេញទីជាក្មេងឧស្សាហ៍ជាក្មេងយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើការបំរើព្រះមហាក្សត្រិយ៍ដោយហ្មត់ចត់អីចឹងមែន ។ បើយ៉ាងនេះត្រូវតែអញប្រោសប្រណីដល់វា ។ ប៉ុន្តែត្រូវប្រើឧបាយជាបណ្ដេញចេញពីព្រះបរមរាជវាំង កុំឲ្យពួកអស់អ្នកទាំងនោះកើតសេចក្ដីអាក់អន់ចិត្តនឹងអញ ថាសមដើងតែនឹងអាជ័យ ។

ក្រោយដែលព្រះអង្គបានទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះហើយ ទ្រង់មានបន្ទូលទៅកាន់កុមារជ័យថា នែ! អាជ័យ! ត្រូវអាឯងចេញទៅពីវាំងអញទៅ មិនត្រូវអាឯងចូលមកកាន់វាំងទៀតទេ ព្រោះអាឯងប្រព្រឹត្តល្មើសធ្ងន់ណាស់ ។

(នៅមានត)

បុណ្ណកុមារ

(តនិងចប់)

នឹកដល់រឿងដើម

បុណ្ណមាណពឬសត្យយុត្តរាជទុរេស នៅក្នុងកល្យាណីបុរៈនគរមិនយូរប៉ុន្មានក៏នឹករលឹកដល់រឿងដើមរបស់ខ្លួនគឺនាងកុសលា ។ សេចក្ដីស្នេហាដែលនៅជាប់ក្នុងបេះដូងមានអនុភាពយ៉ាងខ្លាំងក្លា ធ្វើឲ្យគេមិនអាចនឹងទ្រាំទ្រនៅក្នុងនគរបាន ទីបំផុតព្រះរាជកុមារក៏ខំប្រថុយចូលទៅសូមអនុញ្ញាតពីព្រះបិតាដើម្បីទៅលេងទេវគិរីនគរ ។ ព្រះបាទសត្យរាជទ្រង់យល់ឃើញថា នឹងហាមឃាត់មិនបាន ព្រោះព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្ដីស្នេហា រវាងព្រះរាជបុត្រនឹងនាងកុសលាបុត្រី របស់មេទ័ពទសយុទ្ធក្នុងទេវគិរីនគរនោះ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យទៅ តែទ្រង់ប្រោសឲ្យសត្យទេវៈរាជអនុជយាងទៅជាមួយផង ព្រោះព្រះអង្គមិនជាទុកព្រះទ័យចំពោះរឿងនោះប៉ុន្មាន

“ឪពុកមិនសូវជាជឿថា គូរសង្សាររបស់កូនឯងនោះ នឹងនៅស្រឡាញ់-មានចិត្តត្រង់ចំពោះកូនឯងដែលមកក្លាយខ្លួនជាសត្រូវនៃស្រុកទេសគេដូច្នេះសោះ តែថាបើកូនចង់ទៅមើលឲ្យឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង មិនអីទេ ឪពុកក៏អនុញ្ញាតឲ្យទៅបាន តែថាត្រូវកូនឯងយកសត្យាទេវៈប្អូនឯងទៅផង ដើម្បីប្រឹក្សាគ្នា-ជួយគ្នាក្នុងគ្រាអាសន្នប្រសិនបើមានហេតុឡើង ឪពុកជឿជាក់ថារាជសីហ៍ពីរនៃកល្យាណីបុរៈនគរមុខជានឹងធ្វើការសម្រេចហើយបេមុខជានឹងនាំមកនូវជីវិត ព្រមទាំងដំណឹងល្អត្រឡប់មករកឪពុកវិញជាមិនខាន” ។

ដូច្នេះ សត្យយុទ្ធានឹងសត្យាទរៈ ក៏បានធ្វើដំណើរចេញពីកល្យាណីបុរៈនគរទៅមិនយូរថ្ងៃប៉ុន្មានក៏បានទៅដល់ទេវគិរីនគរ ។ ព្រះរាជកុមារទាំងពីរព្រះអង្គទ្រង់តែងកាយបន្លំ ។ សត្យយុទ្ធាឬបុណ្ណមាណពទ្រង់ក្លែងក្លាយជាអ្នកជំនួញសំពត់បន្ទុកដោយរទេះមួយ ឯសត្យាទរៈនោះក្លែងធ្វើជាកូនឈ្នួល ។

នៅថ្ងៃដំបូងដែលទើបនឹងទៅដល់ បុណ្ណមាណពបររទេះកាត់មុខផ្ទះនាងកុសលា ហើយចោលភ្នែកក្រឡេកមើលទៅឃើញនាងអង្គុយនៅមាត់បង្អួច មានមុខស្រពោន ដោយការយំសោក បុណ្ណមាណពស្ទើរតែអត់ទ្រាំនឹងស្ទុះទៅឱបរិតល្អងលោមនាងមិនបាន តែក៏បេះតែចិត្តសង្កត់ចិត្តបររទេះបង្ហួសទៅ ។

លុះថ្ងៃទីពីរ ឈ្មួញសំពត់នេះក៏បររទេះមកត្រង់នេះទៀត ហើយពពាយនាយរឿយ ៗ ពេលនោះដូចជា នាងកុសលានៅមុខផ្ទះតែម្នាក់ឯងនាងឃើញដូច្នោះក៏ស្រែកហៅឈ្មួញឲ្យយកសំពត់ទៅមើលឈ្មួញនឹងឈ្នួលក៏កងសំពត់យកចូលទៅក្នុងផ្ទះដើម្បីឲ្យនាងរើសតាមត្រូវការ ។

ថ្ងៃនោះម្តាយនាងមិននៅ ពួកអ្នកបម្រើក៏មិនដឹងជាទៅណាអស់បុណ្ណមាណពដែលស្គាល់ជំនាញនូវផែនទីក្នុងផ្ទះស្រាប់បានឃើញដូច្នោះ ក៏ធ្វើជាធាក់ធ្មេង-ស្មាំ សត្យាទរៈដឹងកលដូច្នោះក៏ធ្វើជាចេញទៅខាងក្រៅ ដើម្បីនឹងទៅដញ្ជូនយកសំពត់ពីរទេះដែលឈប់នៅមុខផ្ទះមកឲ្យនាងកុសលាមើលទៀត ។

ខណៈដែលនាងកំពុងតែជ្រើសរើសសំពត់នុះឯង បុណ្ណមាណពដែលតែងកាយបន្លំនោះក៏ខ្សឹបប្រាប់នាងថា

«កុសលាអូនសម្លាញ់បង អូនចាំបងមិនបានទេឬ? បងគឺបុណ្ណមាណពរបស់អូនហ្នឹងឯង!»

នាងកុសលាភ្ញាក់ព្រើតហើយស្រឡាំងកាំងដូចរូបគ្មានវិញ្ញាណ ភ្នែកទាំងគូសម្លឹងមើលផ្ទៃមុខរបស់អ្នកជំនួញសំពត់ស្លើរតែមិនប៉ព្រិច មួយសន្ទុះក្រោយមកទើ“នាងចាំគេបានន ! ទីបំផុតនាងក៏បានជួបនឹងបុណ្ណមាណពបុរសដែលនាងធ្លាប់ស្រឡាញ់រកអ្វីប្រៀបគ្មានតែឥឡូវនេះសេចក្ដីស្នេហានោះបានក្លាយទៅជាសេចក្ដីព្យាបាទវិញហើយ ព្រោះនាងជឿតាមពាក្យរបស់វស្សក:ថា បុណ្ណមាណពជាអ្នកសម្លាប់ឪពុករបស់នាងដោយប្រញ្ញ។

បុណ្ណមាណពឃើញនាងក្រោកឈរឡើង ហើយញញឹមញញែមទាំងដែលមានទឹកមុខក្រៀមក្រំជាក់ខ្លួន បុណ្ណមាណពក៏ស្រវាចាប់ដៃស្ដាំនាងយ៉ាងថ្នម ៗ ពេលនោះគេក៏ឃើញនាងកុសលាបម្រះយ៉ាងខ្លាំងរបូតចេញពីគេទៅ ហើយដូចដឹងខ្លួនថា ឈឺផ្សា ៗ ត្រង់ពោះឃើញអ្វីសស្លាបនៅដៃរបស់នាង ! ទុគិកំបិតស្នៀតដ៏មុតដែលបួលទៅក្នុងពោះអម្បាញ់មិញនេះ ភ្នែករបស់គេដ៏ស្រពាំងមើលអ្វីលែងឃើញទៀត គ្រាន់តែដឹងថា មាននរណាម្នាក់ស្ទុះបួលមក ហើយក៏លែងដឹងខ្លួនប្រាណទៅ....

បុណ្ណមាណពមកដឹងខ្លួនប្រាណ នៅពេលដែលបើកភ្នែកឡើងឃើញផ្ទៃមុខរបស់សត្យាទរ:ជាប្អូន កំពុងតែឈ្ងោកមើលមុខខ្លួនដោយសេចក្ដីព្រួយ

“ បងសត្យយុទ្ធ ! សូមសម្ងំនៅឲ្យស្ងៀម មិនអីទេ ! ” សត្យាទរ:ពោលផងយកសំពត់ជ្រលក់ទឹកក្ដៅជូតលើថ្ងាសដ៏ក្ដៅអ៊ូនៗផង ៗ

“ សត្យាទរ: ! បងទៅត្រង់ណាទឹងអូន ? ” បុណ្ណមាណពនិយាយដោយសំម្លេងខ្សាវៗ ព្រោះឈឺខ្លួនទៅសព្វពាង្គកាយ

“ នៅលើរទេះ យើងកំពុងតែធ្វើដំណើរត្រឡប់ទៅកល្យាណីបុរ:នគរវិញ ”

“ ចុះបងកើតអី ? យី ! ដូចជាត្រូវគេចាក់ . . . ”

« បងត្រូវគេចាក់មានរបួសជាទម្ងន់ » សត្យាទេវៈពោល « នាងកុសលាសង្ករ សម្លាញ់បងជាអ្នកចាក់ ប្រសិនបើខ្ញុំចូលទៅយឺតតែបន្តិចប្រហែលជាស្រេចទៅហើយ នុ ! បងអើយ ! នឹងយកអ្វីជាការទៀងទាត់ជាមួយស្រីបាន ! សូមបងសម្ងំដេកទៅ ! »

បុណ្ណមាណពនឹកចង់សួរសោកអ្វីៗតទៅទៀត តែដូចជាអស់កម្លាំងទន់ខ្លួនប្រាណ ទៅអស់ ទើបធ្មេចភ្នែកដេកលក់ទៅវិញយ៉ាងល្ងង់ល្ងើយ ។

សត្យាទេវៈបញ្ឈប់រទេះជារយៈៗ ព្រោះក្រែងថាការរលាក់នៃរទេះនឹងធ្វើឲ្យមុខដំ-ណៅចេះតែហូរឈាមចេញមកទៀត ។ គេរុំរក្សាមុខដំណៅនោះដោយម៉ត់ចត់ ក្នុងពេល ៧ ថ្ងៃដំបូង ប៉ុណ្ណមាណពចេះតែមមើមមាយដោយពុទ្ធគ្រុន ដែលបណ្ដាលមកពីមុខ-របួស សត្យាទេវៈគិតថា បើនឹងធ្វើដំណើរយឺតយូរយ៉ាងនេះ ក្រែងមានទាហាននៃទេវ-គិរីនគរដេញតាមមក តែក៏គួរថ្ងុកណាស់ដែរ ព្រោះតាំងពីពេលបររទេះចេញមកពីទ្វារនគរ ក៏ដូចជាគ្មានឃើញពួកទាហានដេញតាមមកសោះ ។

ស្នាមរបួសនោះ ដូចជាគ្រោះល្អគ្រាន់បើ ព្រោះមិនជាប់ពោះវៀនឬធ្លាយក្រពះ តែបើទុកណាជាដូច្នោះ ក៏មានអន្តរាយមិនតិច ប៉ុណ្ណមាណពដេកសន្លប់សន្លន់លែងដឹងខ្លួនប្រាណ ៣ យប់ ៣ ថ្ងៃ ។

ក្នុងទីបំផុត ក្រោយពីការឈប់សម្រាកខ្លះក្នុងការធ្វើដំណើរជាង ៣ អាទិត្យមកដោយត្រូវឈប់ព្យាបាលរបួសនោះច្រើនលើកច្រើនគ្រា សត្យាទេវៈក៏បាននាំប៉ុណ្ណមាណពជាបងមកដល់កល្យាណីបុរៈនគរបាន ហើយបុណ្ណមាណពក៏បានធូរស្បើយបន្តិចឡើងដែរ ។

ព្រះបាទសត្យរាជ ទ្រង់ព្រះវិតក្កក្នុងអាការភេទរបស់សត្យយុទ្ធា រាជឱរសយ៉ាងខ្លាំង

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ឲ្យគ្រូពេទ្យប្រចាំរាជវាំងចាត់ការរក្សាយ៉ាងម៉ត់ចត់ មិនយូរប៉ុន្មាន សត្យយុទ្ធាក៏បានជាសះស្បើយទៅ ។

សត្យាវរៈបាននិយាយឲ្យគេស្ដាប់ថា ខណៈដែលនាងកុសលាចាកគេនោះសត្យាវរៈនៅមិនទាន់បានចុះចេញផុតពីផ្ទះនៅឡើយទេ ព្រោះចេះតែគិតថា ក្រែងមានហេតុកើតឡើង គេបានលបចាំមើលលុះមានរឿងភ្លាម គេក៏ស្ទុះចូលទៅភ្លាមវិញដែរ តែស្ទុះចូលទៅមិនទាន់នាងកុសលាគ្រាន់តែឃើញគេស្ទុះចូលទៅ ក៏គេចចូលទៅក្នុងផ្ទះបាត់ទៅ គេក៏ប្រញាប់ប្រញាល់គ្រាហ៍យកខ្លួនដែលប្រាសចាកស្មារតីរបស់បងចេញពីផ្ទះទៅបានហើយនាំយកទៅដាក់លើរទេះដែលឈប់នៅមុខផ្ទះ ប្រញាប់បរចេញទៅភ្លាមទៅ...

បុណ្ណមាណពអង្គុយស្ដាប់ប្អូននិយាយដោយចិត្តប្រកបដោយទោសៈ សព្វាង្គកាយទាំងអស់ញ័រដោយកំហឹង

«ចាំបងជាមែនទែនសិន» សត្យាវរៈពោល «យើងនឹងលើកកងទ័ពទៅវាយទេវគិរីនគរ ដើម្បីសងនឹងការរុកពាន នឹងដើម្បីសងកំហឹងនៃការកាឡកណ្ណីរបស់នាងកុសលានារីចិត្តខ្មៅនោះឲ្យទាល់តែបាន...»

បុណ្ណមាណពនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយថាអ្វី បើទុកជាមានការឈឺចិត្តយ៉ាងខ្លាំងនឹងនារីដែលខ្លួនបានប្រតិពទ្ធស្នេហានោះក៏ដោយបុណ្ណមាណពចេះតែគិតថា ទេវគិរីជានគរដែលធ្លាប់មានគុណឧបការៈលើខ្លួន ជានគររបស់លោកមេទ័ពទសយុទ្ធឪពុកចិញ្ចឹមរបស់ខ្លួនដែលឥឡូវស្លាប់ទៅហើយ ៗ ដែលធ្លាប់ស្រឡាញ់ខ្លួនរកអ្វីប្រៀបគ្មាន បានថ្នាក់ថ្នមថែទាំទំនុកបម្រុងខ្លួនតាំងពីតូចៗ ទាល់តែខ្លួនបានធំទាំងរូបនឹងមានចំណេះវិជ្ជា បានធំទាំងយសសក្ដិផង ការដែលនឹងលើកទ័ពទៅវាយទេវគិរីនគរនោះ បុណ្ណមាណពមិនអាចនឹងធ្វើកើត ព្រោះខ្លួនជាមនុស្សមានកតញ្ញូកតវេទីចំពោះបុគ្គលដែលមានគុណឧបការៈលើខ្លួនៗ

លោកនេះមានអ្វីទៀងទាត់–មានអ្វីជាសន្តិសុខ?

សភាពជាព្រះរាជទុរស, ជាព្រះរាជទាយាទនៃបុណ្ណមាណព ក៏មិនបានធ្វើឲ្យបុណ្ណមាណពសប្បាយរីករាយទៅកើតឡើយ ព្រោះលោកគ្មានអ្វីទៀងទាត់–គ្មានជាសន្តិសុខ!

បុណ្ណមាណពនេះតែងគិតដល់រឿងនេះជានិច្ច ៗ គេធ្លាប់បានទៅមើលការបង្ហាត់បង្រៀនពួកទាហាននៃកល្យាណីបុរៈនគរ ហើយចេះនឹកសង្វេគក្នុងចិត្តជានិច្ចថា ឱ! ពួកទាហានអ្នកស្រុកឃ្លាននូវសង្គ្រាមអើយ នៅពេលឆាប់ៗ នេះ ពួកអ្នកទាំងឡាយនឹងនាំគ្នាទៅដាន់ដែនដីទេវតិៈនគរ ពួកអ្នកទាំងឡាយនឹងបានទទួលនូវបរាជ័យ ឬ អបរាជ័យ ក៏ស្រេចហើយតែហេតុការណ៍ខាងមុខ តែការពិតដែលមិនអាចនឹងចៀសវាងបាននោះគឺ ក្នុងបណ្តាពួកអ្នកទាំងឡាយនេះ នឹងមានគ្នាប៉ុន្មាននាក់ដែលអាចរួចរស់ជីវិតត្រឡប់មកជួបមុខនឹងប្រពន្ធកូនមែឪបងប្អូន ដែលរង់ចាំតែខ្លួននៅឯផ្ទះនោះ?...

បុណ្ណមាណពគិតដល់រឿងនេះកាន់តែសង្វេគក្នុងចិត្តណាស់ទៅទៀតថា ឱ! សង្គ្រាម! សង្គ្រាមជាធម្មជាតិកំណាចណាស់ទេតើ សង្គ្រាមធ្វើឲ្យបុរសៗស្លាប់ សង្គ្រាមធ្វើឲ្យស្ត្រីៗមេម៉ាយ សង្គ្រាមធ្វើឲ្យក្មេងៗកំព្រាគ្មានមែឪគ្មានទីពឹង សង្គ្រាមធ្វើឲ្យកូនព្រាត់មែឪ ធ្វើឲ្យមែឪព្រាត់ប្រាសកូន ឱ! សង្គ្រាម! សង្គ្រាមធ្វើឲ្យក្តៅ ធ្វើឲ្យក្តៅក្រហាយគ្រប់ទិសទីទួទៅលើដែនដី! ឱ! សង្គ្រាម! សង្គ្រាមកំណាចណាស់ហ្ន៎! ឱ! លោកនេះអើយ! មេចក៏មានកម្មពៀរអីច្រើនម្ល៉េះហ្ន៎!!!...

ក្នុងទីបំផុត បុណ្ណមាណព ឬ សត្យយុទ្ធព្រះរាជទុរសរបស់ព្រះបាទសត្យរាជ រាជានៃកល្យាណីបុរៈនគរ ក៏ទ្រង់យល់ឃើញច្បាស់ថា ក្នុងលោកនេះគ្មានអ្វីទៀងទាត់! សូម្បីតែនារីជាទីស្នេហារបស់អាត្មាអញ ដែលគួរតែទុកចិត្តមានទៀងទាត់មិនប្រែប្រួល

ផ្កាសប្តូរ ក៏មិនទៀងទាត់មានចិត្តប្រែប្រួលផ្កាសប្តូរទៅដែរ ក្នុងលោកនេះគ្មានសន្តិសុខ! សូម្បីបើទុកជាមានពុកទាហានសម្រាប់ការពារនូវសន្តិសុខនោះ ទីបំផុតក៏នាំគ្នាទៅធ្វើសង្គ្រាមច្បាំងកាប់សម្លាប់គ្នាលេងទៅវិញ! ការរស់នៅបែបផ្សេងៗក្នុងលោក រមែងបង្កឲ្យកើតនូវសេចក្តីសៅហ្មងនឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយជាទុក្ខយ៉ាងខ្លាំង!

រាត្រីមួយ ដែលប្រកបដោយរស្មីនៃព្រះចន្ទបែងចាំងភ្លឺត្រចះត្រចង់ត្រជាក់ ហាក់ដូចជារាត្រីដែលនាំមកនូវសេចក្តីសុខចំពោះមនុស្សភាគតិច ដែលយល់ច្បាស់នូវត្រៃលក្ខណ៍ តែថាហាក់ដូចជារាត្រីដែលនាំមកមហាទុក្ខចំពោះមនុស្សភាគច្រើនដែលមិនបានពិចារណានូវសភាពបែបនោះ...ៗ

បុណ្ណមាណពដាច់ចិត្តស្រេកណាព្រះរាជវាំង ទីដ៏សែនសុខនាលោកីយនៃកល្យាណីបុរៈនគរចេញទៅទាំងរាត្រីដោយមានឧត្តមគតិតែម្យ៉ាងថា នឹងស្វែងរកសន្តិសុខ...

ព្រះបាទសត្យរាជក៏ទ្រង់បាត់ព្រះរាជឱរសច្បងម្តងទៀតហើយ ដោយគ្មានលេចឮដំណឹងថា ទៅនៅទិសទីតំបន់ណាសោះឡើយ ក្រៅពីចុតហ្មាយមួយច្បាប់ដែលព្រះរាជឱរសបួងទុកចោលនៅរាជតំណាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលសូមអង្វរកឲ្យព្រះអង្គឈប់លែងគិតលើកទ័ពទៅធ្វើសង្គ្រាមនឹងទេវគិរីនគរទៀត ដើម្បីសេចក្តីសន្តិសុខរបស់អាណាប្រជានុរាស្ត្រទាំងពីរនគរតទៅ...ៗ

ព្រះបាទសត្យរាជទ្រង់តោមនស្សព្រះទ័យយ៉ាងខ្លាំង ទ្រង់ក៏ត្រាស់បញ្ជាឲ្យបញ្ឈប់ការលើកទ័ពទៅវាយទេវគិរីនគរភ្លាម ឯសត្យាទេវៈ ក៏ទ្រង់មានសេចក្តីអាឡោះអាល័យចំពោះព្រះរៀមបងខ្លាំងណាស់ដែរ ទីបំផុតធ្វើដំណើរចេញទៅស្វែងរកព្រះរៀមបងគ្រប់ទិសទី តែក៏មិនបានរកឃើញ សូម្បីត្រឹមតែដំណឹងលេចឮក៏គ្មានទៀត...

ដូច្នោះ កល្យាណីបុរៈនឹងទេវគិរីនគរក៏លែងធ្វើសឹកសង្គ្រាមនឹងគ្នា ហើយតមកមិន

យូរប៉ុន្មាន នគរទាំងពីរក៏បានបញ្ជូនរាជទូតមកចរចាគ្នា នឹងចងសម្ពន្ធមេត្រីរវាងគ្នានឹងគ្នា ថា នឹងគោរពសន្តិភាពនិងអធិបតេយ្យភាពគ្នាទៅវិញទៅមក ... ព្រោះសង្គ្រាមដែលទើបនឹងកន្លងទៅថ្មីៗនេះ ជាភស្តុតាងមួយបង្ហាញឲ្យឃើញថា ការច្បាំងកាំងដល់កាប់សម្លាប់គ្នានឹងគ្នា មិនមែនជាការនាំមកនូវសន្តិសុខឲ្យដល់ប្រជាជនសូម្បីតែបន្តិចបន្តួចសោះឡើយ ...ៗ

ចាប់តាំងពីនោះមក កល្យាណីបុរៈនិងទេវគិរីនគរ ក៏ក្លាយទៅជានគរដែលមានតែសន្តិសុខ អាណាប្រជានុរាស្ត្រក៏បានប្រកបការចិញ្ចឹមដោយសេចក្តីត្រជាក់ត្រជុំស្រណុកសុខសប្បាយប្រាសចាកភយន្តរាយ សប្បាយរីករាយអស់កាលជាយូរ ...ៗ

កន្លែងតូចមួយនៅដែនបេតរ័តន៍ ដែលតាំងនៅខាងលើមាត់ស្ទឹងគោទាវរី ឆ្ងាយចេញទៅទិសពាយព្យនៃទេវគិរីនគរ ភិក្ខុពង់ទ្រនាប់មានបែបភាពសង្រួមមួយអង្គ កំពុងអង្គុយធ្វើសមាធិយ៉ាងស្ងប់ស្ងៀមនៅក្រោមម្លប់ឈើមួយដើម ដែលមានវល្លិព័ទ្ធព័ន្ធស៊ុំទ្រុំក្បែរមាត់ទឹក លោកគង់សង្រួមឥន្ទ្រីយ៍យ៉ាងស្រគត់ស្រគំ មានព្រះទ័យសប្បាយក្នុងសមាធិនោះ ទាល់តែមិនបានជាសង្កេតថា នៅខាងក្រោយលោកមិនជាឆ្ងាយប៉ុន្មាន ប្រហែលជា ៤ ព្យាមប៉ុណ្ណោះ មានយាយជីក្រមុំម្នាក់ដើរតាមក្រោយយាយជីចាស់ម្នាក់ទៀតចូលមក ហើយយាយជីចាស់នោះខ្សឹបប្រាប់យាយជីក្រមុំខ្សាវៗ ថា

«នុះហ្ន៎! លោកគ្រូបុណ្ណៈ ភិក្ខុដែលពួកយើងគ្រប់គ្នាតែងគោរពបូជា លោកមានព្រះទ័យល្អ ប្រព្រឹត្តតឹងតែងក្នុងពុទ្ធសាសនាជាតួយ៉ាងរបស់ភិក្ខុ-សាមណេរទាំងឡាយកន្លែងនេះ...»

យាយជីក្រមុំនោះធ្វើក្អែកក្អួសៗ ព្រមទាំងខ្សឹបខ្សាវៗ ឆ្លើយទៅវិញថា

«លោកកំពុងតែគង់ធ្វើសមាធិ កុំអាលរុកគួនលោកធ្វើអី!»

ខណៈនោះ ភិក្ខុអង្គនោះក៏បែរព្រះភក្ត្រទៅរកយាយជីទាំងពីរនាក់ លុះឃើញយាយជីក្រមុំ ក៏ដូចជាស្រទន់ទៅមួយសន្ទុះ តែក៏ចាំប្រមូលអារម្មណ៍មកវិញ ហើយក៏សួរទៅដោយសម្លេងប្រក្រតីថា

"មានធុរៈអី! ញោម?"

ពេលនោះយាយជីក្រមុំក៏ស្ទុះចូលទៅជិត នាងបន្ទាបខ្លួនចុះស្ទើរតែទឹងប៉ះព្រះបាទរបស់ព្រះភិក្ខុរូបនោះ ដៃទាំងពីរប្រណម្យក្រាបចុះថ្វាយបង្គំដោយគោរព ហើយក៏យំសោកខ្សឹកខ្សួលនៅចំពោះព្រះភក្ត្ររបស់ភិក្ខុរូបនោះ ដែលតាមការពិតនាងទំអត់សង្កត់ស្ទើរស្លាប់មិនចង់ឲ្យទឹកភ្នែកហូរធ្លាក់ចុះមក តែវាហួសវិស័យនឹងអត់បាន ព្រោះពេលនោះដូចជាមានអ្វីមួយបាញ់បញ្ចេញទឹកភ្នែកនាងឲ្យហូរចុះមក ៗ

"មេចអញ្ចឹងញោម!" ព្រះភិក្ខុរូបនោះពោលឡើងព្រមទាំងអង្គុយញញើងចូលលោកព្យាយាមញ្ញើសដឹងឲ្យចេញមកជាប្រក្រតីតែវានៅតែញ័រ១ តិច១

"ខ្ញុំព្រះករុណាមកសូមអភ័យទោស!" យាយជីក្រមុំនិយាយផងយំផង "ខ្ញុំព្រះករុណាជាមនុស្សអាក្រក់សាមាន្យ ព្រោះខ្ញុំព្រះករុណាយល់ខុស ហើយបានបង្កកម្មអាក្រក់ដល់ចំពោះព្រះតេជគុណ សូមខ្ញុំព្រះករុណាស្ទៀកពាក់សគោសក់កាន់សមណៈគេទតីបួសជាយាយជីដូច្នេះទៅហើយក៏ដោយ ក៏នៅតែព្រួយបារម្ភជានិច្ចថា នៅមិនទាន់បានទទួលនូវការអភ័យទោសអំពីសំណាក់ព្រះតេជគុណ ..."

"គ្មានអ្វីនៅសល់ជាទោសពៀរទេញោម!" ព្រះភិក្ខុពោល "អាត្មាអភ័យទោសឲ្យយូរណាស់ទៅហើយ ការចងពៀរជាបាប!... បង្កការមិនឲ្យកើតឡើងដល់ចិត្ត!..."

ពុទ្ធដីការរបស់ភិក្ខុនោះដាច់តែត្រឹមនោះ ព្រោះយាយជីក្រមុំចេះតែយំខ្សឹកខ្សួលខ្លាំងឡើង ៗ

«ខ្ញុំព្រះករុណាសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះគុណរបស់ព្រះតេជគុណ ហើយនឹងនឹករលឹកចំពោះព្រះគុណដ៏ធ្ងន់នេះរហូតដល់ថ្ងៃស្លាប់ ហើយនឹងសូមប្តេជ្ញាថា នឹងស្លាប់ក្នុងភេទនេះ»

«ល្អណាស់ហើយញោមអើយ!» ព្រះភិក្ខុពោល «ក្នុងលោកនេះគ្មានអ្វីនឹងឲ្យសេចក្តីសុខដល់មនុស្សបានដូចព្រះធម៌នៃសម្មុទ្ទឡើយ ព្រោះពុទ្ធធម៌គ្មានការស្អប់ខ្ពើម គ្មានអាឃាតព្យាបាទ គ្មានរឿងនាំឲ្យសៅហ្មង ល្អណាស់ហើយដែលញោមតាំងចិត្តថា នឹងបួសដល់ស្លាប់នោះ ព្រោះអាត្មាក៏តាំងចិត្តដូច្នោះដែរ...»

សម្លេងរគាំងបានលាន់ឮល្វើយៗ មកពីក្នុងវត្ត ព្រះភិក្ខុបុណ្ណៈក៏ក្រោកឈរឡើង យាយជីចាស់ដែលមិនបានដឹងរឿងរ៉ាវអ្វីសោះ ចំពោះពាក្យសំដីនៃព្រះភិក្ខុបុណ្ណៈនឹងយាយជីក្មេងក៏តៀនថា ៗ

«ទៅ! យើងត្រូវប្រញាប់ទៅវិញយាយជីកុសលា ដល់ពេលលោកទៅទមស្តារសូត្រធម៌នៅក្នុងព្រះវិហារហើយ...»

យាយជីកុសលាក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះភិក្ខុបុណ្ណៈម្តងទៀត... ថ្ពាល់ទាំងពីរជោគជាំដោយទឹកភ្នែក... ៗ

ព្រះភិក្ខុបុណ្ណៈ និមន្តតម្រង់ទៅព្រះវិហារដោយការសង្រួមយ៉ាងស្រគត់ស្រគំ ព្រះនេត្រទាំងពីរសម្លឹងទៅខាងមុខប្រហែលមួយជួរនឹមប៉ុណ្ណោះ លោកមិនងាកទៅមើលយាយជីទាំងពីរនាក់ដែលកំពុងតែនាំគ្នាដើរសំដៅទៅកាន់ខ្ទមសំណាក់ ដែលមើលទៅឃើញលិមៗ នៅឯមុខនោះឡើយ ៗ

ចប់

រោងពុម្ពទវិយ

នៅខាងត្បូងផ្សារអូរឫស្សីសង្កាត់លេខ៥